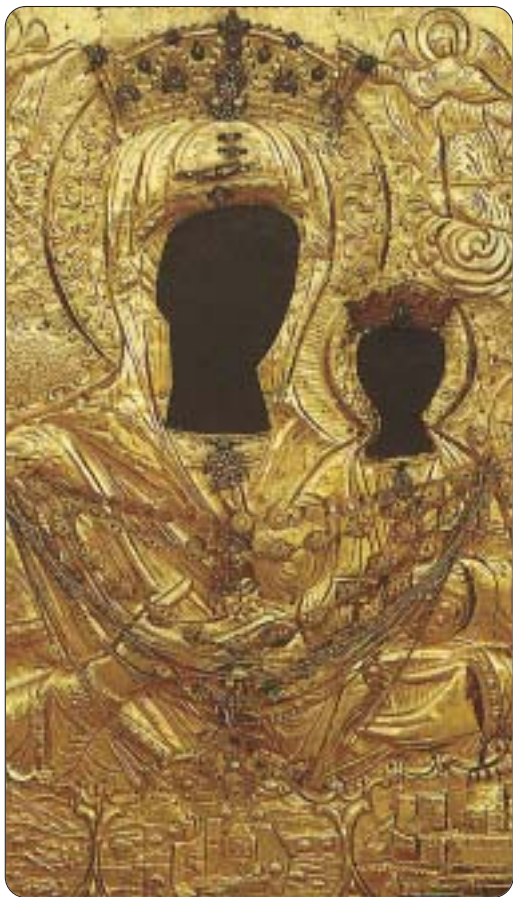

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 2017

ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ Κυθήρων.

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Τό ἐγκόλπιο αὐτό Ἑορτολόγιο

τοῦ σωτηρίου ἔτους 2017

ἀφιεροῦται εἰς τά

Ἱερά Ἐκκλησιαστικά Μνημεῖα,

Ἱερούς Ναούς καί Παρεκκλήσια

τῆς τ. Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας

Λογοθετιανίκων καί Ὁσίου Θεοδώρου

Κυθίων

βυζαντινῆς καί μεταβυζαντινῆς περιόδου

σύν τῇ διαπύρῳ εὐχῇ

πρός τόν Κύριον καί Θεόν ἡμῶν

διά

τήν ταχυτέραν ἀποκατάστασιν

ἀνάδειξιν καί προβολήν αὐτῶν.

**Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ
(Ἐνθρόνισις εἰς τὰ Κύθηρα 30.7.2005)**

ΟΛΟΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΕΣ

Ἐκ βάθους ψυχῆς εὐχομαι πατρικῶς πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἵνα, ταῖς θεοδέκτοις πρῆβειαις τῆς Ὑπερευλογημένης ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, τῆς Μυρτιδιωτίσσης, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, περιφουρῆ, περισκέπη καὶ περισώξῃ ἅπαντα τὸν κόσμον ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ἐνισχύων καὶ ἐνδυναμῶν τὸν Ἱερόν Κλήρον καὶ τὸν Χριστιανικὸν Λαόν τῆς Θεοστικτικτοῦ καὶ Θεοφρουρήτου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων, ἅπαντα τὰ ἐγγύς καὶ τὰ μακρὰν πνευματικὰ μας τέκνα, τοὺς ὁμογενεῖς ἀδελφούς μας Κυθηρίους καὶ Ἀντικυθηρίους ἐν Αὐστραλίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς προσφιλεῖς μας ναυτικούς, τοὺς ναυτιλλομένους εἰς τὰς ἐγγύς καὶ μακρὰν θαλάσσας.

Τὸ νέον σωτήριο ἐτος 2017 εἶν μεστόν θείων εὐλογιῶν καὶ χαρίτων, πνευματικῶν καὶ βιοτικῶν δωρημάτων καὶ θεϊκῶν ἀντιδόσεων.

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κυθήρων Σεραφεῖμ

Προλεγόμενα

Προχωρώντας στην καταγραφή, παρουσιάσι καί προβολή τῶν Ἱερῶν Ναῶν, Μοναστηριακῶν καί Ἐνοριακῶν, Παρεκκλησίων καί Ἐξωκκλησίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων, κατά περιοχές καί τοπικά διαμερίσματα, ἐφθάσαμε ἤδη μέ τήν Χάρι καί τήν βοήθεια τοῦ Κυρίου μας εἰς τούς Ἱερούς Ναούς τῆς τ. Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας Λογοθετιανίκων καί Ἀγίου Θεοδώρου.

Ἔχουμε μεγάλο ἀριθμό παλαιότερων καί μεταγενέστερων Ἱερῶν Ναῶν καί Ναυδρίων (6 βυζαντινοί, 15 μεταβυζαντινοί καί 7 ἀχρονολόγητοι), γι' αὐτό καί θά περιορίσωμε τά προλογικά μας στοιχεῖα γιά οἰκονομία χώρου, παραπέμποντες στά γενικά καί τά εἰδικότερα γιά κάθε ἐκκλησιαστικό μνημεῖο ἱστορικά δεδομένα, τά ὁποῖα παραθέτει μέ ἐπιστημοσύνη καί ἀκρίβεια ἡ ταλαντοῦχος ἱστοριοδίφης τῆς νήσου μας ἐρίτιμη κ. Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου, φιλόλογος-ἱστορικός.

Δώδεκα ἐνορίες καταγράφονται κατά τόν

18ο αιώνα στήν εϋρύτερη περιοχή τῶν Λογοθετιανίκων, πού ἦταν ἀπό τίς πλέον πολυάνθρωπες τοῦ νησιοῦ μας, μέ πρώτη καί σημαίνουσα τήν τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου (τήν σημερινή Ἱερά Μονή). Τά Λογοθετιάνικα ἀποτελοῦν σύνολο παλαιότατων οἰκισμῶν, στό ὁποῖο περιλαμβάνονται, ἐκτός ἀπό τόν ἀρχικό παλιό οἰκισμό τῶν Λογοθετιανίκων, οἱ οἰκισμοί: **Πριλιάδικα, Κατσουλιάνικα, Γουρία, Κουσουνάρι, Χριστοφοριάνικα**, καθώς καί οἱ πιό μακρινοί: **Λιανιάνικα, Περλεγκιάνικα** καί **Ντουριάνικα**. Οἱ δύο τελευταῖοι εἶναι στή θέσι τοῦ παλαιότατου βυζαντινοῦ οἰκισμού τῶν Μαγγουνάδων, πού εἶναι γνωστός ἀπό τόν 13ο αἶωνα.

Ἰδιαιτέρο ἀρχαιολογικό ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν ὁ παλαιοχριστιανικός Ναός τῶν **Ἁγίων Σεργίου καί Βάκχου** (συνημμένος μέ τόν Ὁσιο Θεόδωρο τῆς ὁμωνύμου Μονῆς) καί οἱ βυζαντινοί Ἱεροί Ναοί τοῦ **Ὁσίου Θεοδώρου** (13-14ος αἰ.) τοῦ **Ἁγίου Πολυκάρπου** στίς Φοινικίες (13ος αἰ.), τῶν **Ἁγίων Ἄνδρέα καί Γεωργίου** στά Κομηγιάνικα (Περλεγκιάνικα) (13ος αἰ.) τοῦ **Ἁγίου Γεωργίου**

στόν Παλιόπυργο στά Ντουριάνικα (13ος αι.)
καί τοῦ **Ἁγίου Ἐλευθερίου** στοῦ Λυκοδήμου
(σπηλαιώδης Ναός τοῦ 14ου αι.)

Ἄλλά καί οἱ Ἱεροί Ναοί καί τά παρεκκλήσια
τῆς μεταβυζαντινῆς περιόδου, 15 τόν ἀριθ-
μόν, εἶναι ἄξια λόγου καί προβολῆς. Ὁ ἐνο-
ριακός σήμερα Ἱερός Ναός τοῦ **Ἁγίου Μηνᾶ**
(17ος αι.), ἡ **Παναγία ἡ Πριτιάδικη** (1610
μ.Χ.), ὁ **Ἅγιος Ὀνούφριος** ὁ περιχύτης
(16ος αι.), ἡ **Ἁγία Τριάδα** στά Κατσουλιάνικα
(1751 μ.Χ.), ὁ **Ἅγιος Νικόλαος** στό Κουσου-
νάρι (1730 μ.Χ.), ὁ **Ἅγιος Βασίλειος** στά Χρι-
στοφοριάνικα (1772 μ.Χ.), ὁ **Ἅγιος Δημή-
τριος** στή Γουρία (1721 μ.Χ.), ἡ **Ἁγία Παρα-
σκευή** Κοιμητηρίου (17ος αι.), ἡ **Παναγία ἡ**
Ὁδηγήτρια στά Κομηιάνικα (Περλεγκιάνι-
κα) (1721 μ.Χ.), ὁ **Ἅγιος Νικόλαος** στόν Κά-
λαμο (17ος αι.), ἡ **Ἁγία Μαρίνα** στό Σταβλί
(17ος αι.), ἡ **Παναγία ἡ Τσιγκουριώτισσα**
στίς Πιτσινάδες (1657 μ.Χ.), ὁ **Ἅγιος Ἀθα-
νάσιος** στίς Πιτσινάδες (1659 μ.Χ.), ἡ **Ἁγία**
Τριάδα Γριζώτη στά Γιωργάδικα (1770 μ.Χ.),
καί ὁ **Ἅγιος Μάμας** στίς Ὀχελες (17ος αι.)
εἶναι σπουδαῖα μεταβυζαντινά μνημεῖα.

Καί οἱ ἀχρονολόγητοι Ἱεροί Ναοί, ὅπως ἡ **Παναγία ἢ Παρθενιώτισσα** στά Μούρια (βυζαντινό μνημεῖο ἀναφερόμενο στόν κατάλογο τῶν ἐξωμονίων τοῦ 1697), ὁ **Ἅγιος Ἰωάννης** τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου, ἡ **Παναγία Εὐαγγελίστρια** στά Λιανιάνικα, οἱ **Ἅγιοι Πάντες** στή Χαλέπα στά Γρυζωτιάνικα, ὁ **Σωτήρας** στά Κομηνιάνικα καί ἡ **Ἁγία Ἄννα** στά Ντουριάνικα ἔχουν τήν δική τους χάρι καί προσελκύουν τήν προσοχή καί τό ἐνδιαφέρον τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν.

Μία πλούσια, λοιπόν, ἀρχαιολογική πανδαισία παρατίθεται ἐνώπιόν μας μέ τό περισπούδαστο ὑλικό τοῦ ἀνά χεῖρας ἐγκολπίου Ἑορτολογίου. Ἐρχόμενοι σέ ἐπαφή καί γνωριμία μέ τούς μνημειώδεις αὐτούς πολύτιμους θησαυρούς ἄς μὴν ἀρκεσθοῦμε μόνο στό νά θαυμάσωμε καί νά νοιώσωμε μία πνευματική καύχησι γιά τήν ὕπαρξί τους, ἀλλά καί νά ἐνδιαφερθοῦμε ὅλοι μας, ἀπό τούς πλέον εἰδήμονας καί ἐντεταλμένους, μέχρι καί τόν ἀπλοϊκό λαό μας, γιά τήν συντήρησι καί τήν ἀποκατάστασί τους στήν προτέρα μορφή.

Μέ αυτή τήν ἔνθερμη εὐχή νά κατακλείσω
τά ἐν συντομίᾳ παρατεθέντα Προλεγόμενα
τοῦ παρόντος Ἀφιερωματικοῦ Ἑορτολογίου,
ἀφοῦ εὐχαριστήσω θερμά τήν ἐκλεκτή
συνεργάτιδα μας καί ἐπιδέξια ἱστορική ἐρευ-
νήτρια κ. Ἐλένη Χάρου-Κορωναίου διά τήν
πάντοτε ὀλοπρόθυμη καί γόνιμη συνεργασία
μας, τόν Διευθυντή τῆς Ἐφημερίδας «Κυθη-
ραϊκά» κ. Ἐμμανουήλ Καλλίγερο, πού διέθε-
σε φωτογραφίες ἀπό τό φωτογραφικό Ἀρ-
χεῖο τῆς Ἐφημερίδας, τόν κ. Μάνο Βασιλάκη
καί τήν κ. Ἀδαμαντία Χλέντζου διά τήν
συμπαράστασι καί τήν παροχή χρησίμου φω-
τογραφικοῦ ὕλικου.

Εὐχόμενος σέ ὅλους ἀνεξαιρέτως τούς
ἀδελφούς μας τόν θεῖο φωτισμό καί πλούσια
τά θεῖα δωρήματα κατά τό ἀνατεῖλαν νέον
ἔτος 2017 διατελῶ

Μετ' ἐγκαρδίων εὐχῶν καί ἀγάπης

Ὁ Μητροπολίτης

† ὁ Κυθρίων Σεραφεῖμ

**ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ
ΤΗΣ τ. ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΛΟΓΟΘΕΤΙΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Γράφει ἡ Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου

**ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΩΝ ΛΟΓΟΘΕΤΙΑΝΙΚΩΝ**

Ἡ εὐρύτερη περιοχή τῶν Λογοθετιανικῶν κατά τόν 18ο αἰ. ἦταν ἀπό τίς πύο πολυάνθρωπες τοῦ νησιοῦ μας καί εἶχε 12 ἐνορίες: τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου, τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου στίς Πιτσινάδες, τῆς Παναγίας Τσιγκουριώτισσας στίς Πιτσινάδες, τῆς ἀγίας Τριάδας στά Γιωργάδικα, τῆς Παναγίας στά Περλεγκιάνικα, τοῦ ἀγίου Ἰωάννου στά Ντουριάνικα, τοῦ ἀγίου Μηνᾶ στά Λογοθετιάνικα, τῆς Παναγίας στά Πρινιάδικα, τῆς ἀγίας Τριάδας στά Κατσουλιάνικα, τοῦ ἀγίου Δημητρίου στή Γουρία, τοῦ ἀγίου Νικολάου στό Κουσούναρι καί τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στά Χριστοφοριάνικα.

Οί 6 πρώτες επί Βενετοκρατίας διοικητικά ἀνήκαν στό Καστρίσο, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιπες ἀνήκαν στό διαμέρισμα Ποταμοῦ. Τά Λογοθετιάνικα εἶναι σύνολο παλαιότατων οἰκισμῶν, τό ὁποῖο περιλαμβάνει, ἐκτός ἀπό τόν ἀρχικό παλαιό οἰκισμό τῶν Λογοθετιανικών, τούς οἰκισμούς Πριλιάδικα, Κατσουλιάνικα, Γουρία, Κουσουνάρι, Χριστοφοριάνικα, καθώς καί τούς πιό ἀπομακρυσμένους: Λιανιάνικα, Περλεγκιάνικα καί Ντουριάνικα. Σήμερα στή θέση τοῦ παλαιότατου βυζαντινοῦ οἰκισμοῦ τῶν Μαγγουνάδων πού εἶναι γνωστός ἀπό τό 13ο αἰ. σύμφωνα μέ τίς γραπτές μαρτυρίες, εἶναι δύο οἰκισμοί, τά Περλεγκιάνικα καί τά Ντουριάνικα. Ἀνάμεσα στά Περλεγκιάνικα καί στίς Πιτσινάδες ὑπῆρχε ἀκόμα ἕνας μικρός οἰκισμός ἄγνωστος στούς πολλούς, τά Γιωργάδικα μέ τό Ναό τῆς ἁγίας Τριάδας. Στήν ἀπογραφή τοῦ Καστροφύλακα τό 1583 ἀναφέρεται καί ἕνας οἰκισμός Γρουζωτή πού στά νεότερα χρόνια λέγεται Γρουζωτιάνικα μέ τό Ναό τῶν ἁγίων Πάντων.

Στά νεότερα χρόνια ὅλοι αὐτοί οἱ οἰκισμοί ἀνήκαν στήν Κοινότητα Λογοθετιανί-

κων. Κατά μία έκδοχή ἡ παλαιά ὀνομασία τῶν Λογοθετιανικῶν κατά τό 16ο αἰ. ἦταν Πλάτανος, μιά ὀνομασία πού ἀναφέρεται στήν ἀπογραφή τοῦ Καστροφύλακα. Ἡ ὀνομασία Λογοθετιάνικα δόθηκε ἀργότερα ἀπό τήν βυζαντινή οἰκογένεια Λογοθέτη πού ἐγκαταστάθηκε στήν περιοχή μετά τήν καταστροφή τῆς Παλιόχωρας τό 1537. Ἄργότερα τό ἐπώνυμο Λογοθέτης ἀπλώθηκε τόσο πολύ, ὥστε σιγά σιγά ἐπεκράτησαν τά παρωνύμια ὅπως Λογοθέτης-Σουρῆς, Λογοθέτης-Κατσούλης, Λογοθέτης-Κουκούλης, Λογοθέτης-Πατρίκιος, Λογοθέτης-Σοφίος, Λογοθέτης-Μουλός, Λογοθέτης-Γαβρίλης, Λογοθέτης-Πασπαλάς, Λογοθέτης-Χριστιάνος, Λογοθέτης-Κομπῆς. Σήμερα τό ἀρχικό ὄνομα Λογοθέτης τείνει νά ἐξαφανιστεῖ.

Ἅγιος Μηνᾶς Λογοθετιάνικα

Ἦδη ἀπό τό 16ο αἰ. ἀναφέρεται ὁ ἅγιος Μαρτῖνος στά Λογοθετιάνικα. Ἡμερολογιακά συμπίπτει στίς 11 Νοεμβρίου ἡ ἐορτή τοῦ ἁγίου Μαρτίνου τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν μέ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ τῶν Ὁρθοδόξων. Ὁ Ναός κατά τό 18ο αἰ. λειτουργεῖ σάν μιά πολυάν-

θρωπη ἐνορία, ἢ ὁποία στίς ἀπογραφές ἄλλοτε ἀναφέρεται ὡς ἐνορία τοῦ ἁγίου Μαρτίνου καί ἄλλοτε ἀναφέρεται ὡς ἐνορία τοῦ ἁγίου Μηνᾶ. Φαίνεται ὅτι στή συνείδηση

τοῦ λαοῦ οἱ δύο ἅγιοι, πού εἶναι καί οἱ δύο στρατιωτικοί, ταυτίζονταν. Τό ἴδιο παρατηρεῖται καί στή Χώρα, ὅπου ὑπῆρχε ὁ Ναός τοῦ ἁγίου Μαρτίνου στό λατινικό μοναστήρι καί ὁ λαός μας μέχρι σήμερα τόν ἀποκαλεῖ ἅγιο Μηνᾶ. Ἀνάλογη ταύτιση τῶν δύο ἁγίων ὑπῆρχε καί στήν Κρήτη. Νά ὑποθέσουμε ὅτι ὁ πρωταρχικός Ναός στά Λογοθετιάνικα ἦταν καθολικός ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Μαρτίνου καί στήν ἴδια θέση ἀργότερα ἐγκαινιάστηκε Ὁρθόδοξος ἐπ' ὀνόματι τοῦ

ἘΑγίου Μηνᾶ; Πάντως σέ διαθήκη τοῦ 1785 ἀναφέρεται ὅτι ὁ Ναός κτίστηκε ἀπό τόν παπᾶ Μανώλη Λογοθέτη στό πρῶτο μισό τοῦ 17ου αἰ. Σέ διαθήκη τοῦ 1802 ἀναγράφεται «...ὄπου ὁ αὐτός Ναός εἶναι κτήριον καθολικόν τοῦ ποτέ Δημήτρη Δημητραρά, καθού εἰς τό μηλιόζημον τοῦ αὐτοῦ κτηρίου φανερόναι...». Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1886 ὁ Ναός ἐγκαινιάστηκε πανηγυρικά εὐρύτερος καί μεγαλοπρεπέστερος. Εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ τρίπλευρη ἀψίδα ἐξέχουσα, μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά μέ λαμπρό πώρινο περιθύρωμα μέ τόξο καί ἀετωματική ἀπόληξη. Τό μεγαλοπρεπές πώρινο κωδωνοστάσιο-πύργος χτίστηκε τό 1926 μέ κοινό ἔρανο τῶν ἀπανταχοῦ ἐνοριτῶν καί στηρίζεται σέ κιβωτιόσχημη πέτρινη βάση μέ γωνιόλιθους πελεκημένους συμμετρικά τοποθετημένους. Πρῖν μερικά χρόνια ἀνακαινίστηκε καί τό μεγαλύτερο μέρος τῆς δαπάνης ἀνέλαβε ὁ Μηνᾶς Θ. Λογοθέτης.

Παναγία Πριιάδικη

Εἶναι ἕνα πολύ ἀξιόλογο μνημεῖο, τό ὁποῖο σύμφωνα μέ μιά μισοσβησμένη ἐπι-

γραφή πού σώζεται στό νότιο τοῖχο κτίστηκε τό 1610 ἀπό τόν παπᾶ Βασίλη Πρινέα. Ἀπό τότε ἡ οἰκογένεια Πρινέα εἶχε τό γιούς πατρονάτο , δηλ. τή χρήση καί τήν κυριότητα τοῦ Ναοῦ καί ἀνέδειξε πολλούς Ἱερεῖς Ἐφημερίους. Σ' αὐτές τίς ἰδιωτικές Ἐκκλησίες οἱ Ἱερεῖς ἀπό τήν οἰκογένεια ἀνελάμβαναν τά ἐφημεριακά τους καθήκοντα ἐκ περιτροπῆς. Τέλος Αὐγούστου, ἀρχές Σεπτεμβρίου ἀρχιζε ἡ «χρονέα» γιά τόν Ἐφημέριο. Ὁ ἕνας παρέδιδε, ὁ ἄλλος παρελάμβανε καί ἦταν ὑποχρεωμένος νά παραδώσει τήν ἐπόμενη χρονιά τόν Ναό, τά κειμήλια καί τά περιουσιακά στοιχεῖα χωρίς ζημιές, φθορές καί ἀταξία. Κατά τό 18ο αἰ. λειτουργοῦσε σάν ἐνορία μέ περίπου 30 οἰκογένειες. Ἀπό τό 1818 μέχρι τό 1846 στήν Πρινιαδική ἐφημερευαν ἐκ περιτροπῆς ὁ παπᾶ Μηνᾶς Πρινέας καί ὁ ἱερομόναχος παπᾶ Νικόλας Πρινέας. Ἡ Ἐκκλησία ἦταν προικισμένη πλούσια μέ ὅλα τά ἀπαραίτητα ἐκκλησιαστικά βιβλία καί σκεύη. Εἶχε καί «...ἕνα εὐαγγέλιο ἀσιμένιο, μία ἱερατικεῖ στολή, ἐκείνην ὅπου ἔστειλαν ἀπό Τριέστην...» καί ἄλλα καλύμματα καί ἄμφια πού ἔστειλαν ἀπό τή Ζάκυνθο. Μεταξύ τῶν πολύτιμων σκευῶν εἶχε καί ἕνα

θυμιατό ἀσημένιο, 4 καντήλια ἀσημένια, 2
καμπάνες 26 ὀκάδων ἢ μεγάλη καί 8 ὀκάδων
ἢ μικρή. «1812 μινός Ὀκτοβρίου ἔδουκα
γρόσια ἐδικά μου ἐξήντα ἕξιν 66 καί μισό καί
τά ἔδουκα εἰς τί καπάνα τί μεγάλι ὄλα ἐξίτα
ἕξι καί μισό ἐδικά μου. Μηνᾶς ἱερεὺς Πρι-

νέας ἔδουκα καί γράφο καί βεβεό εἰς τούς με-
ταγενεστέρους ἡμε καί γιούς πατρονάτο». Ἀξιόλογη ἦταν καί ἡ κτηματική περιουσία
τοῦ Ναοῦ ἀπό περιβόλια, ἀμπέλια καί χω-
ράφια. Ἐνα ἀπό αὐτά τά χωράφια πούληθη-
κε ὅταν ἔγινε τό πέτρινο Τέμπλο στίς ἀρχές
τοῦ 19ου αἰ. Ὁ ἱερομόναχος Νικόλαος Πρι-
νέας συνέταξε ἰνβεντάριο, δηλ. κατάλογο
σκευῶν, ἐπίπλων, ἀμφίων, καθώς καί λεπτο-

μερῆ κατάλογο τῶν ἀκινήτων τοῦ Ναοῦ. Μὲ πολὺ μεράκι καὶ μύριες θυσίες χτίστηκε, ἐξοπλίστηκε, «ἐκαλλιεργήθη» ὁ Ναός τῆς Παναγίας χάρις στήν ἀκοίμητη φροντίδα αὐτῶν τῶν ταπεινῶν Ἱερέων, πού ἐτάφησαν στήν οἰκογενειακή τους Ἐκκλησία, καθὼς καὶ τῶν ἐνοριτῶν ἀφιερωτῶν. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ εἴσοδο καὶ προστώο ἀπὸ τὴ νότια πλευρά.

Ἁγιος Νίκων στὰ Ζαγλανικιάνικα

Στὴ θέση Ζαγλανικιάνικα βρίσκεται ὁ βυζαντινὸς Ναός τοῦ ἁγίου Νίκωνα, πού εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ κομψότερα μνημεῖα στὰ Κύθηρα. Εἶναι μονόχωρος Κυθηραϊκοῦ ρυθμοῦ, μέ μεγάλο τροῦλο πού στηρίζεται σὲ ἡμιχώνια καὶ μέ δύο κόγχες στό ἱερό Βῆμα. Αὐτός ὁ τύπος τοῦ 4γωνοῦ Ναοῦ μέ τροῦλο διαμορφώθηκε στὰ Κύθηρα γύρω στὸν 11 αἰ. Εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση μετὰ τίς ἀναστηλωτικές ἐργασίες τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας τό 1965 καὶ τό 1974 μέ ἐπίστρωση τοῦ δαπέδου, ἀνακεράμωση, ἀρμολόγημα κ.τ.λ. Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Ναοῦ, πού σώζονται σὲ σπαράγματα, εἶναι βυζαντινές τοῦ 12ου-

13ου αϊ. σέ δύο στρώματα καί μεταβυζαντινές τοῦ 16ου αϊ. Οἱ βυζαντινές εἶναι ἐξαιρετικῆς τέχνης, ἀλλά σώζονται μόνο σέ ὀρισμένες μορφές ὁλόσωμων ἁγίων πού κο-

σμοῦν τά ἡμιχώνια. Κάποιες ἀπό τίς μεταβυζαντινές τοιχογραφίες τοῦ κτιστοῦ Τέμπλου ἔχουν ἀποτοιχισθεῖ ἀπό τήν Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία καί ἐκτίθενται στό Βυζαντινό Μουσεῖο Κυθήρων. Ἐντός τοῦ Ναοῦ ἀνευρέθη χάλκινο νόμισμα τῆς Βενετίας μέ τήν ἐπιγραφή Ἰωάννης Κορνήλιος ὁ Δούξ. Ὁ Ναός χρονολογεῖται πρὶν τό 1200.

Παναγία Παρθενιώτισσα στά Μούρια

Ὁ Ναός βρίσκεται σέ ἓνα λόφο κοντά

στήν Παλιόχωρα. Είναι Βυζαντινό μνημείο
ἀχρονολόγητο καί ἀναφέρεται σάν ἐξωμόνιο
τῆς Ἀρχιερατικῆς περιφέρειας τοῦ ἁγίου
Θεοδώρου στόν κατάλογο τοῦ 1697. Ὁ Να-
ός εἶναι μονόχωρος καμαροσκέπαστος μέ
δύο ἐνισχυτικά τόξα καί εἴσοδο ἀπό τή δυτι-

κή πλευρά. Ἔχει καταρρεύσει σέ μεγάλη
ἐκταση καί εἶναι γεμάτος τοιχογραφίες ἐξαί-
ρετης τεχνικῆς μέ ἐνδιαφέροντα ἀγιογραφι-
κά θέματα. Ἐσωτερικά πάνω ἀπό τήν εἴσοδο
τοῦ Ναοῦ σώζεται μισοκατεστραμμένη ἐπι-
γραφή, ὡς φαίνεται κτητορική, ἀπό τήν
ὁποία θά μπορούσαμε νά ἀντλήσουμε πολύ-
τιμες πληροφορίες γιά τή χρονολογία τοῦ
κτίσματος καί γιά τόν κτήτορα.

Ὁ Ὅσιος Θεόδωρος

Σύμφωνα μέ τό συναξάριο τοῦ 10ου αἰ. ὁ ὅσιος Θεόδωρος γεννήθηκε στήν Κορώνη τῆς Μεσσηνίας περί τό 880. Περί τό 921, ἐπί αὐτοκράτορα Ρωμανοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ, προερχόμενος ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Θεοτόκου τῆς Διακονίας στή Μονεμβασία, ἔφθασε στά Κύθηρα, ὅταν ἡ νῆσος ἦταν «ἔρημος καί ἀοίκητος», λόγω τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Σαρακηνῶν τῆς Κρήτης. Στά Κύθηρα ἐμόνασε στόν παλαιοχριστιανικό Ναό τῶν ἁγίων Σεργίου καί Βάχχου, πού φαίνεται εἶχε ἰδρυθεῖ στή θέση εἰδωλολατρικοῦ Ναοῦ πού εἶχε κτισθῆ πρός τιμήν τοῦ Διονύσου. Τό 922 ὁ ὅσιος Θεόδωρος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Μονεμβασιώτες ναυτικοί βρῆκαν τό σκήνωμά του, τό ἔθαψαν καί ἡ παλιά Ἐκκλησία τῶν ἁγίων Σεργίου καί Βάχχου ἀφιερώθηκε στόν ὄσιο. Μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου δημιουργήθηκε Μοναστήρι, τό ὁποῖο ἀπέκτησε περιουσία. Σύμφωνα μέ τό χρονικό τοῦ Μοναχοῦ Χειλᾶ τοῦ 1460 τό Μοναστήρι κατά τό 13ο-14ο αἰ. ἀνήκε στή δικαιοδοσία τῶν Βενετῶν φεουδαρχῶν Βενιέρων. Κατόπιν τό Μοναστήρι ἀναλαμβάνει κάποιος πρωτο-

παπᾶς Νοταρᾶς. Γύρω στὰ 1630 ὁ Ἐπίσκοπος Κυθήρων Ἀθανάσιος Βαλεριανός (μετέπειτα Μητροπολίτης Φιλαδελφείας-Βενετίας)

ἴδρυσε τό νέο Ναό, πού εἶναι ὁ μεγαλύτερος Ναός τῶν Κυθήρων σέ βυζαντινό ρυθμό. Ἀνήκει στόν τύπο τοῦ σταυροειδοῦς ἐγγεγραμμένου Ναοῦ μέ τροῦλο. Ἡ εἴσοδος τοῦ κυρίως Ναοῦ εἶναι ἀπό τή νότια πλευρά καί δίπλα

ἀπό τήν εἴσοδο ἐσωτερικά ὑπάρχει ὁ τάφος τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου εἰς τόν ὁποῖον σώζεται ἡ ἐπιγραφή «ἐνθάδε... ἱερόν λείψανον ὁσίου πατρὸς Θεοδώρου τοῦ ἐν ἀσκήσει λάμπαντος ἐν τῇ νήσῳ Κυθηρίων. Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Νικηφόρου ἀρχιεπισκόπου Μόρμορη». Ὁ Ναός ἔχει ὑποστεῖ πολλές ἐπισκευές πού ἀλλοίωσαν τίς ἀναλογίες καί τήν ἐμφάνιση τοῦ ἀρχικοῦ μνημείου, ὅπως τά ἐπιχρίσματα, ἡ ὑπερύψωση τοῦ δαπέδου καί ἡ νέα κεράμωση. Πάνω ἀπό τήν

κυρία εἴσοδο ἐντοιχίστηκε ἐντυπωσιακός θυρεός μέ ἀναμνηστική πλάκα, ἡ ὁποία φέρει τήν ἐξῆς ἐπιγραφή «ΕΠΤΑΣΟ ΤΟΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΟΙΣ ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΠΡΟΦΡΩΝ Α Γ Λ Α Ϊ Σ Ι Π Τ Ι Λ Ο Ι Σ ΥΨΙΘΡΟΝΩ ΤΕΜΕΝΕΙ. ΟΞΥΤΑΤΟΙΣ ΔΕ ΜΑΚΑΡ ΑΡΕΤΑΩΝ ΒΕΝΘΕΣΙΝ ΑΥΘΙΣ ΛΗΨΗ ΦΩΣ ΑΠΛΕΤΟΝ ΤΡΙΑΔΟΣ ΟΥΡΑΝΙΟΥ»

Σέ ἐλεύθερη ἀπόδοση «Ἄθανάσιε ζηλωτή, πέταξες ψηλά μέ λαμπρά φτερά καί ξεπέρασες τή Διονυσιακή λατρεία καί ἀνέδειξες τόν παλιό ναό τοῦ Διονύσου σέ περίλαμπρο τέμενος. Μέ τό ἄπειρο δέ βάθος τῆς ἀρετῆς σου θά λάβεις ἄπλετο τό φῶς τῆς Οὐρανίου Τριάδος». Γύρω ἀπό τό Μοναστήρι δημιουργήθηκε οἰκιστικός χῶρος καί τό 1695 ἡ Μονή ἀριθμοῦσε 10 κελιά μέ Μοναχές καί δόκιμες, τελει δέ ὑπό τήν ἄμεση ἐποπτεία τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων, γι' αὐτό ἀναφέρεται

ὡς ὁ ἅγιος Θεόδωρος τῆς Ἐπισκοπῆς. Στίς ἀπογραφές τοῦ 18ου αἰ. ἀναφέρεται σάν ἐνορία μέ 20 περίπου οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο Ζαγλανίκης καί Βαμβακάρης οἱ περισσότερες. Τό 1788 ἐμόναζαν 4 Μοναχές, Ἐφημέριος δέ καί Ἡγούμενος ἦταν ὁ Μελέτιος Σοφιανός ἀπό τή γνωστή Μονεμβασιώτικη οἰκογένεια. Ἀπό τό 1808 μέχρι τό 1818 ἐφημέρευε ὁ ἱερομόναχος Νικόλαος Πρινέας, ἕνας εὐλαβέστατος κληρικός ἀπό τά Λογοθετιάνικα, φιλομαθής, ἐργατικός, καλλιγράφος καί συντηρητής. Ἐνα παλαιό Εὐαγγέλιο τοῦ 1748 ἀπό τό περίφημο τυπογραφεῖο τῆς Βενετίας τοῦ Ν. Γλυκέος, πού ἀνήκε στή Μονή τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου, ὁ ἱερομόναχος τό συντήρησε μόνος του καί κατά τή συνήθεια τῶν καλλιγράφων Μοναχῶν τοῦ Βυζαντίου ἔγραψε εἰς ἀνάμνησιν τά ἐξῆς: «1813 Ἰουνίου 16 ἀνακενήσθη τό παρόν θεῖον καί ἱερὸν εὐαγγέλιον ὑπό χειρός ἐμοῦ εὐτελοῦς Νικολάου ἱερομονάχου Πρινέα καί εὐρισκομένου μου εἰς τό μοναστήριον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου καί οἱ ἀναγινόμενοι εὐχεσθέ μοι τό τάλανοι λέγοντες ὁ θεός ἐλεήση τῶ κοποιάσαντι δόξα σοι ὁ θεός, οἱ μέν χεῖρες σέποντε τάφω τό δέ παρόν μένη μέχρι τερμάτων».

Ἅγιος Ἰωάννης στή Μονή Ὁσίου Θεοδώρου

Στήν εἴσοδο τῆς Μονῆς τοῦ ὁσίου Θεοδώρου βρῖσκεται τό ναῦδριο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Εἶναι πολύ μικρῶν διαστάσεων, μο-

νόχωρο, καμαροσκέπαστο με πέτρινο Τέμπλο καί ἡμικυλινδρική ἐξέχουσα ἀψίδα.

Ἅγιος Πολύκαρπος στίς Φοινικίες

Οἱ Φοινικίες εἶναι μιά περιοχή στίς ἐξοχές τῶν Λογοθετιανίκων καί ἔχει μεγάλο ἀρχαιολογικό ἐνδιαφέρον. Λέγεται ὅτι ἀπό αὐτήν προέρχεται ἕνας πολύτιμος λίθος στό μουσεῖο τοῦ Βερολίνου. Σύμφωνα μέ τήν το-

πική παράδοση ἐκεῖ κατοικοῦσαν Φοίνικες πού φέρανε στά Κύθηρα τήν ἐπεξεργασία τῆς πορφύρας. Σήμερα δέν σώζονται ἐρείπια οἰκιῶν, σώζεται ὁμως ὁ ἅγιος Πολύκαρπος,

ἓνα βυζαντινό μνημεῖο τοῦ 13ου αἰ. Ὁ Ναός εἶναι μικρῶν διαστάσεων μονόχωρος, καμαροσκεπαστος μέ δύο ἐνισχυτικά τόξα καί σχιστόπλακες στή στέγη. Οἱ βυζαντινές τοιχογραφίες τοῦ Ναοῦ ἀνήκουν στό 13ο αἰ., ἐνῶ οἱ μεταβυζαντινές ἀνήκουν στό 17ο-18ο αἰ. Ὁ Ναός ἀναφέρεται στόν κατάλογο τῶν ἔξωμονίων τῆς παλιᾶς Ἀρχιερατικῆς περιφέρειας τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου, ἱερουργοῦσαν δέ σ' αὐτόν οἱ Ἐφημέριοι τῶν Λογοθετιανίκων. Τό 1969 καί 1972 ἔγιναν ἀναστηλωτικές

ἐργασίες καί συντήρηση τῶν τοιχογραφιῶν ἀπό τήν Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία.

Ἅγιος Ὀνούφριος ὁ περιχύτης

Ἀναφέρεται σέ νοταριακή πράξη τοῦ 1586, καθὼς καί στὸν κατάλογο τῶν ἐξωμονίων τοῦ 1697 τῆς περιφέρειας τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου. Εἶναι Ναός μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ μικρὴ ἡμικυλινδρική ἀψίδα

ἐξέχουσα. Ἡ στέγη καλύπτεται μέ σχιστολιθικές ἐγχώριες πλάκες, ὀχελόπλακες. Ἡ τοιχοποιΐα εἶναι ἀργολιθοδομή ἀπὸ ἀκατέργαστους λίθους μέ πλίνθους στοὺς ἀρμούς. Κάποιοι ἀπὸ τοὺς γωνιόλιθους εἶναι πελε-

κημένοι. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή δυτική πλευρά καί τό περιθύρωμα τῆς εἰσόδου εἶναι ἀκόσμητο ἀπό λαξευτούς πωρόλιθους μέ ὀξυκόρυφη ἀπόληξη.

Ἅγια Τριάδα στά Κατσουλιάνικα

Σύμφωνα μέ διαθήκη τοῦ 1751 ἐκτίσθη ἐκ θεμελίων ἀπό τόν Μανώλη Λογοθέτη-Κουκούλη. Γιά πρώτη φορά ἀναφέρεται σάν ἐνορία στήν ἀπογραφή τοῦ 1760 μέ 80 ἄτομα πε-

ρίπου μέ τά ἐπώνυμα Κατσούλης, Κομηνός καί Σούγιαννης. Εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ ἐξέχουσα τρίπλευρη ἀψίδα, μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια καί ἀπό τή δυτική πλευρά. Ἡ

κυρία εἴσοδος στή νότια πλευρά ἔχει ἐπιβλητικό πώρινο ἀετωματικό περιθύρωμα μέ γείσο καί θωράκια. Πάνω ἀπό τήν εἴσοδο ὑπάρχει δίλοβο καμπαναριό μέ ἀέτωμα.

Ἅγιος Νικόλαος στό Κουσουνάρι

Ἦ Ναός ἀναφέρεται σέ διαθήκη τοῦ 1730. Τό 1764 ἀναφέρεται ὡς ἰδιοκτήτης τοῦ Ναοῦ ὁ παπᾶ Ἄνδρέας Κοντός τοῦ παπᾶ. Τό 18ο αἶ.

λειτουργεῖ σάν ἐνορία μέ λίγες οἰκογένειες. Εἶναι μικρῶν διαστάσεων μονόχωρος καμαροσκεπαστος μέ εἴσοδο ἀπό τή βόρεια πλευρά.

Ἅγιος Βασίλειος στά Χριστοφοριάνικα

Ἦ Ναός καθιερώθηκε στή μνήμη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καί ἔτσι ἀναφέρεται στίς

ἀπογραφές τοῦ 18ου αἰ. ὅπου φαίνεται γιά πρώτη φορά σάν ἐνορία ἀπό τό 1772 μέ 25 οἰκογένειες περίπου μέ τό ἐπίθετο Χριστόφορος. Σέ νεότερα χρόνια ἐπεκράτησε ὡς

ἅγιος Βασίλειος. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος στόν ἀρχιτεκτονικό τύπο πού κυριαρχεῖ στό Κύθηρα, μέ τρίπλευρη ἀψίδα ἐξέχουσα, μέ δύο εἰσόδους, ἀπό τή νότια καί ἀπό τή δυ-

τική πλευρά. Ἡ κυρία εἴσοδος στή νότια πλευρά ἔχει πώρινο περιθύρωμα μέ ἀέτωμα καί πάνω ἀπό τήν εἴσοδο ὑπάρχει δίλοβο καμπαναριό. Οἱ εἰκόνες τοῦ Ναοῦ εἶναι ἔργα τοῦ 19ου καί 20οῦ αἰ. διά χειρός Ἰωάννου Στάη καί Νικολάου Ἱερέως Κασιμάτη. Τό πέτρινο Τέμπλο μέ 3 πύλες ἔχει τό Δωδεκάορτο μέ ἀετωματική ἐπίστεψη καί 2 μαρμαρινούς κίονες μέ κορινθιακά κιονόκρανα ἐκατέρωθεν τῆς Ὁραίας Πύλης. Πρὶν μερικά χρόνια ἔγινε ἀνακαίνιση στό Ναό καί στόν περιβάλλοντα χῶρο.

Ἅγιος Δημήτριος στή Γούρια

Κατά τό 1721 καί καθ' ὄλη τή διάρκεια τοῦ 18ου καί 19ου αἰ. λειτουργεῖ σάν ἐνορία πού ἔφθασε νά ἀριθμεῖ μέχρι 47 οἰκογένειες

μέ τό ἐπώνυμο Ἀνδρόνικος, Σουρῆς, Βαζέ-
νιος, Κουέλης, Κατσούλης, Πατρίκιος, Σί-
μος. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος καμαροσκέ-
παστος καί κατά τό 19ο αἰ. φαίνεται ὅτι ἔγι-
νε ἀνακαίνιση τοῦ Ναοῦ ὅπως δείχνει ἡ χρο-
νολογία χαραγμένη στό ὑπέρθυρο τῆς εἰσό-
δου τοῦ Ναοῦ. Στό προαύλιο τοῦ Ναοῦ λει-
τουργεῖ τό ἕνα ἀπό τά δύο κοιμητήρια τῶν
Λογοθετιανίκων.

Ἅγία Παρασκευή (κοιμητήριο)

Ἀναφέρεται σέ διαθήκες τοῦ 17ου αἰ. ὡς ἅγία Παρασκευή στή Σκαμνία. Ὁ Ναός εἶναι

μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, ἀνακαινισμένος σέ νεότερα χρόνια.

Ἐυαγγελίστρια στή Λιανιάνικα

Ὁ Ναός βρίσκεται στό μικρό συνοικισμό Λιανιάνικα τῆς περιφέρειας Λογοθετιανίκων καί εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά, πάνω ἀπό τήν ὁποία εἶναι ἐντοιχισμένο μαρ-

μάρινο ανάγλυφο με τήν παράσταση τοῦ
Εὐαγγελισμοῦ.

Παναγία Ὁδηγήτρια στό Κομνιάνικα (Περλεγκιάνικα)

Μαρτυρεῖται στήν ἀπογραφή τοῦ 1721.
Τό 1782 συνιδιοκτῆτες τοῦ Ναοῦ σέ 3 μερίδια
ἀναφέρονται ὁ παπᾶ Πανάγος Κομηνός πο-
τέ παπᾶ καί ὁ παπᾶ Ἰωάννης Κομηνός ποτέ
Ἐθανάση, ἀπόγονοι τοῦ Θεοδώρου, καθώς
καί ὁ Τζώρτζης Κομηνός ποτέ Νικόλα καί ὁ
Μηνᾶς Κομηνός ποτέ Νικολό. Αὐτές οἱ 3
ἀδελφότητες, ἀπόγονοι τοῦ κτήτορα, τό 1782
ὑπογράφουν «πάτο βολοντάριο», δηλαδή
συμφωνία, κατά τήν ὁποία συμφώνησαν οἱ
Ἐφημέριοι τοῦ Ναοῦ νά εἶναι ἀπό τήν οἰκο-

γένεια τῶν κτητόρων καί ὅ,τι ἀνάγκες ἔχει ὁ Ναός σέ «φτιάσιμον καί καλλιέργειαν» νά ἐπιβαρύνονται καί τά 3 μέρη. Ἐπίσης ὁ ἐκά-

στοτε Ἐφημέριος νά ἔχει χρέος νά φροντίζει καί νά διατηρεῖ τά ἱερά σκευή καί τά ἀφιερωμένα ὑποστατικά τοῦ Ναοῦ σέ καλή κατάσταση. Κατά τό 18ο αἰ. λειτουργεῖ σάν ἐνορία μέ 10-15 οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο Κομηνός καί Σκορδίλης. Τό 1964 ἔγινε μικρή ἐπέκταση τοῦ Ναοῦ πρός τά δυτικά. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή νότια πλευρά.

**Ἅγιος Ἀνδρέας καί Ἅγιος Γεώργιος
στά Κομνηάνικα
(Περλεγκιάνικα)**

Εἶναι βυζαντινό μνημεῖο ὀνομαζόμενο

Τρεῖς Ἐκκλησίες καί εἶναι συγκρότημα τριῶν κτιρίων: δύο Ναοί καί ἕνας πύργος ἀνάμεσά τους. Οἱ δύο Ναοί εἶναι χτισμένοι σέ κατωφέρεια καί ὁ βόρειος πού εἶναι παλαιότερος εἶναι ἀφιερωμένος στόν ἅγιο Ἄνδρέα, ἐνῶ ὁ νότιος στόν ἅγιο Γεώργιο. Τό τετράπλευρο ἐρειπωμένο κτίσμα πού βρῖσκεται ἀνάμεσα στίς δύο Ἐκκλησίες ἀρχικά θε-

ωρήθηκε τρίτη Ἐκκλησία, ἀλλά φαίνεται ὅτι ἦταν πύργος. Ὁ ἅγιος Ἄνδρέας εἶναι μονόχωρος καμαροσκέπαστος μέ χαμηλότερο νάρθηκα, μέ ἡμικυλινδρική ἀψίδα ἐξέχουσα καί κτιστό Τέμπλο. Οἱ βυζαντινές τοιχογραφίες σέ 3 φάσεις χρονολογοῦνται στό 13ο καί 14ο αἱ. Κυριότερες ἀπό αὐτές εἶναι ἡ Βαϊ-

φόρος, ἡ Σταύρωση, ὁ Ἐλκόμενος, ὁ Ἐπιτάφιος Θρῆνος, ἡ Παναγία ἡ Κυριώτισσα. Ὁ νότιος Ναός τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, χωρίς νάρθηκα, μέ ἐξέχουσα ἡμικυλινδρική ἀψίδα καί χτιστό Τέμπλο. Οἱ βυζαντινές τοιχογραφίες τοῦ Ναοῦ χρονολογοῦνται στά τέλη τοῦ 15ου αἰ. ἐνῶ μιά μεταβυζαντινὴ παράσταση χρονολογεῖται στό 18ο αἰ. Οἱ ὠραιότερες ἀπό αὐτές εἶναι ἡ Σταύρωση, ἡ Παναγία ἡ Καρδιοβαστάζουσα καί ὁ ἅγιος Γεώργιος ἔφιππος δρακοντοκτόνος. Σώζεται ἐπίσης ἡ ἀρχή μιᾶς βυζαντινῆς κτητορικῆς ἐπιγραφῆς, καθὼς ἐπίσης καί μιᾶς μεταβυζαντινῆς ἀφιερωτικῆς ἐπιγραφῆς στήν παράσταση τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

Ἅγιοι Πάντες στή Χαλέπα στά Γρυζωτιάνικα

Ὁ Ναός εἶναι ἀχρονολόγητος καί βρίσκεται σέ λόφο ΝΔ στά Περλεγκιάνικα, ἐρειπωμένος. Ἦταν Ναός μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ ἡμικυλινδρική καμάρα ἐξέχουσα, μέ πέτρινο Τέμπλο, μέ λίγες ἐνδιαφέρουσες τοιχογραφίες στό ἱερό καί στό Δυτι-

κό τοίχο. Αναφέρεται ως έξωμόνιον στον κώδικα του Βενιέρη τό 1697.

Ἅγιος Νικόλαος στὸν Κάλαμο

Μικρὸ ναῦδριο ἐρειπωμένο, εὐρισκόμενο στό ρέμα τῶν Μαγγουνάδων. Αναφέρεται ὡς έξωμόνιον στὸν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων Νεκταρίου Βενιέρη τό 1697. Εἶναι μονόχωρο καμαροσκέπαστο μέ ἡμικυλινδρική ἀψίδα ἐξέχουσα στό ἱερό. Ἡ τοιχοδομία εἶναι ἀκατέργαστες πέτρες,

ὅπως καί ἡ στέγη τοῦ Ναοῦ. Στό πέτρινο Τέμπλο ἀριστερά σώζεται μιά τοιχογραφία τοῦ ἁγίου Νικολάου καί δεξιά τῆς Θεοτόκου βρεφοκρατούσας. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή δυτική πλευρά.

Ἅγια Μαρίνα στό Σταβλί

Στόν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων Νεκταρίου Βενιέρη ἀναφέρεται ὡς ἐξωμόνιον τῆς περιφέρειας Ποταμοῦ κατά τό 1697.

Στόν κώδικα τοῦ Εὐγένιου Μαχαιριώτη ἀναφέρεται τό 1863 ὡς νέος Ναός. Πιθανόν κατά τό 1863 ὁ Ναός νά ἦταν ἐρειπωμένος καί ξαναχτίστηκε ἐκ θεμελίων, ἢ χτίστηκε νέ-

ος Ναός σέ ἄλλη θέση. Μονόχωρος καμαροσκέπαστος μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά, μέ πώρινο μόνολοβο κωδωνοστάσιο. Τό 1957 ἀνακαινίστηκε μέ δαπάνη τῶν ἀδελφῶν Παναγιώτη, Θεοδώρου καί Ἰωάννου Σούγιαννη. Τό 2006 ἔγινε νέα ἀνακαίνιση μέ δαπάνη τῶν προσκυνητῶν.

Παναγία Τσιγκουριώτισσα στίς Πιτσινάδες

Σύμφωνα μέ ἐπιγραφή πάνω ἀπό τό μικρό παράθυρο τοῦ νοτίου τοίχου ὁ Ναός χτίστηκε περί τό 1657 μέ ἔξοδα τοῦ παπα Νικολάου Κοπανᾶ. «ΑΧΝΖ Ἰουλιῶν ΙΕ´ ἐκτίσθη ὁ Ναός τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ὑπό ἔξοδος καί κόπου τοῦ εὐλαβεστάτου ἱερέως Νικολάου Κοπανᾶ ἔχοντος παντός νικοκυρίου αὐτός...». Ἀπέναντι ὑπάρχει ἄλλη ἐπιγραφή «Δούλου τοῦ Θεοῦ Ἄνδρέα Κοπανᾶ». Ὄνομάζεται Τσιγκουριώτισσα, διότι βρίσκεται στήν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ, στήν Τσιγκούρα. Ἀναφέρεται ὡς οἰκογενειακή Ἐκκλησία τῆς οἰκογένειας Κοπανᾶ γι' αὐτό ἀποκαλεῖται καί Κοπανάδικη. Μαρτυρεῖται κατά τήν ἀπογραφή τοῦ 1721 ὡς ἐνορία μέ 7 οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο Κοπανᾶς. Ὁ Να-

ός είναι μονόκλιτος, καμαροσκεπής με προστώον και με σχιστολιθικές πλάκες στή στέγη. Ὁ ζωγραφικός διάκοσμος είναι λαϊκῆς τέχνης. Στήν παράσταση τῶν ἁγίων Σαράντα

ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή «ἐθαυματούργησε ἡ χάρις τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῶν εἰς ἡγίαν καί βοήθειαν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ παπα Πέτρου Κοπανᾶ» ΑΧΝΣΤ (1656).

Ἅγιος Ἀθανάσιος στίς Πιτσινάδες

Μονόκλιτος Ναός, καμαροσκεπής με προστώον. Ὁ ζωγραφικός διάκοσμος είναι λαϊκῆς τέχνης. Εἰκονίζονται μεμονωμένοι ἅγιοι καί σκηνές με ἀφιερωματικές ἐπιγρα-

φές. Σύμφωνα με μία αφιερωματική επιγραφή ο Ναός ἐκτίσθη τό 17ο αἰ. «Ἐγώ μαστρο Μπενέτος Μαυρομάτης ἐκτίσθη τό βῦμα τοῦ ἁγίου Ἄθανασίου ὑπό ἔξοδος ἐδική μου ΑΧΝΘ (1659)». Στήν ἀπογραφή τοῦ 1721 ἀναφέρεται σάν ἐνορία μέ 9 οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο

Μαυρομάτης οἱ περισσότερες. Ἴδιοκτῆτες τοῦ Ναοῦ ἀναφέρονται ἡ οἰκογένεια Πισάνου. Τό 1780 ὁ Βρετός Πισάνος ἐχάρισε στόν Παῦλο Γριζώτη τήν Ἐκκλησία χωρίς νά λάβει ὑπόψη του τά δικαιώματα τῶν ἀνηλίκων συγγενῶν του. Τό 1807 ὁ Παναγιώτης Πισάνος ποτέ Μηνᾶ ἤρθε σέ συμφωνία μέ τόν Ἰωάννη Γριζώτη, γιό τοῦ Παύλου καί ἀκύρωσαν «τή χάριτα» πρός τό Γριζώτη καί ὁ Πισάνος ἀναγνωρίζεται νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ.

Ἁγία Τριάδα Γριζώτικη στά Γιωργάδικα

Τό 1757 ἀναφέρεται ἰδιοκτῆτης τοῦ Ναοῦ

ὁ Θεοδώρης Γιωργᾶς ποτέ Ἐκκλησιολόγος, ὁ ὁποῖος βάνει Ἐφημέριο τόν παπᾶ Μανώλη Μαυρομάτη «...διά νά λειτουργᾶ, νά φωτολογᾶ καί νά καλλιεργεῖ τόν αὐτόν Ναόν κατά τήν τάξιν καί αὐτό διά χρόνους δέκα...».

Ἐπίσης καί νά καλλιεργεῖ τόν αὐτόν Ναόν κατά τήν τάξιν καί αὐτό διά χρόνους δέκα...».

Ὁ Ναός μᾶλλον εἶναι κτίσμα τοῦ 18ου αἰ. διότι δέν ἀναφέρεται στόν κατάλογο τοῦ 1697. Σώζεται μισορειπωμένος μέ

ἀξιόλογες τοιχογραφίες. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή νότια πλευρά μέ πώρινο περιθύρωμα. Ἡ τοιχοποιία εἶναι μέ ἀκατέργαστους λίθους, ὅπως καί ἡ σκεπή. Τό πέτρινο Τέμπλο μέ μία μόνο εἴσοδο εἶναι κάτω ἀπό ἕνα ἀψίδωμα μέ πολλές τοιχογραφίες.

Ἅγιος Γεώργιος στόν Παλιόπυργο στά Ντουριάνικα

Βρίσκεται σέ ἀπόσταση 7 χιλιομέτρων

ἀπό τὰ Ντουριάνικα, στή θέση Ἐκρωτήρι, σέ δύσβατη περιοχή καί εἶναι βυζαντινό μνημεῖο τοῦ 13ου αἰ. Ἐπισημάνθηκε τό 1975 ἀπό τήν ἀρμόδια ὑπηρεσία, ἐνῶ οἱ ἐργασίες ἀναστήλωσης τοῦ μνημείου καί συντήρησης τῶν τοιχογραφιῶν ἄρχισαν τό 1984 καί ἔτσι σώθηκε ἀπό βέβαιη καταρροή. Εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ ἀψίδα ἡμικυ-

λινδρική ἐξέχουσα, μέ χτιστό Τέμπλο καί μέ μεταγενέστερο νάρθηκα ἐπίσης καμαροσκέπαστο. Ἡ τοιχοποιΐα εἶναι μέ σειρές ἀπό ἀκατέργαστους λίθους καί μέ θραύσματα πλίνθων στούς ἀρμούς. Ἡ στέγη καλυπτόταν ἀπό σχιστολιθικές πλάκες, ὅπως ὅλα τὰ βυζαντινά μνημεῖα τῶν Κυθῆρων. Κατά τό 1984-1985 ἔγιναν σημαντικές ἀναστηλωτικές ἐργασίες ἀπό τήν Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία. Οἱ βυζαντινές τοιχογραφίες τοῦ Ναοῦ εἶναι ὀργανωμένες σέ ζῶνες καί οἱ πα-

λαιότερες χρονολογοῦνται τό 1275. Ὑπάρχει μιά κτητορική ἐπιγραφή ἀπό τήν ὁποία προσδιορίζεται ἡ χρονολογία ἴδρυσης τοῦ Ναοῦ τό 1275 ἀπό τόν ἱερωμένο Ἰωαννίκιο κατά τήν περίοδο τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ Γρηγορίου Μητροπολίτου Μονεμβασίας. Τό ἔτος 1275 εἶναι κρίσιμο γιά τήν ἱστορία τῶν Κυθήρων, διότι μετά τήν ἀνάκτηση τῆς Κων/πολῆς ἀπό τόν Μιχαήλ Παλαιολόγο, Μονεμβασιωῦτες μέ ἐπικεφαλῆς τούς Νοταράδες ἔδιωξαν τούς Βενιέρους ἀπό τά Κύθηρα, τά ὁποῖα περιῆλθαν στή δικαιοδοσία 3 βυζ. ἀρχόντων, ἕνας ἀπό τούς ὁποίους ἦταν ὁ Παῦλος Νοταρᾶς, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται τό 1275 ὡς ἄνθρωπος τοῦ αὐτοκράτορα καί καπιτάνος τῶν Κυθήρων. Ἔτσι καί ἡ Ἐκκλησία τῶν Κυθήρων ἐπανῆλθε στή δικαιοδοσία τοῦ Μητροπολίτη Μονεμβασίας, ὁ ὁποῖος σπεύδει νά ἐπικυρώσει τό γεγονός μέ τήν ἴδρυση τοῦ Ναοῦ.

Ἅγιος Ἰωάννης στά Ντουριάνικα

Στήν ἀπογραφή τοῦ 1770 γιά πρώτη φορά ἀναφέρεται σάν ἐνορία μέ λίγες οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο Κομηνός. Τό 1923 λειτουρ-

γοῦσε σάν ἐνοριακός Ναός ἐξυπηρετούμενος ἀπό τόν ἱερέα Διονύσιο Κουλεντιανό πού ἱε-
ρουργοῦσε κάθε 15 ἡμέρες. Εἶναι μονόχωρος
καμαροσκέπαστος μέ ἐπιβλητική εἴσοδο ἀπό
τῆ βόρεια πλευρά μέ πώρινο τοξωτό περιθύ-

ρωμα, τό ὁποῖο περιβάλλεται ἀπό πώρινους
κίονες μέ καλλιτεχνικότατα κιονόκρανα καί
ἀετωματική ἀπόληξη. Τό πέτρινο Τέμπλο μέ
3 θύρες ἔχει κλασσικά στοιχεῖα (ἀέτωμα,
μαίανδρους καί δύο κίονες μέ κορινθιακά
κιονόκρανα ἐκατέρωθεν τῆς Ὁραίας Πύ-
λης). Ἐντυπωσιακά εἶναι τά πέτρινα σκαλο-
πάτια στό ἅγιο Βῆμα μέ πελεκημένες ἀμυ-
γδαλόπετρες. Τό ἐπιβλητικό 4ώροφο κωδο-
νοστάσιο-πύργος κατασκευάστηκε τό 1909

καί ἐπιβεβαιώνει τή φήμη τῶν Ντουριάνων
μαστόρων, οἱ ὁποῖοι ἄφησαν σπουδαῖα ἔργα
τῆς παραδοσιακῆς ἀρχιτεκτονικῆς στά Κύ-

θηρα. Ἡ φροντίδα
τῶν χωριανῶν καί
τῶν ὁμογενῶν μας
τοῦ ἐξωτερικοῦ
ἐκδηλώνεται συ-
χνά, ὅπως καί σέ
ὅλες τίς Ἐκκλη-
σίες τῆς περιοχῆς
μέ πλούσιες δωρε-
ές γιά συντήρηση,
ἀποκατάσταση καί
ἐξοπλισμό.

Σωτήρας στά Κομνηνίανικα

Ἐχρονολόγητος Ναός σώζεται ἐρειπωμέ-
νος σέ ὕψωμα κοντά στά Περγλεγκιάνικα.
Εἶναι μονόχωρος καμαροσκέπαστος μέ ἀψί-
δα ἡμικυκλική ἐξέχουσα, μέ πέτρινο Τέμπλο
καί τοιχογραφημένες τίς δεσποτικές εἰκόνες.
Ὁ Χριστός ΣΩΤΗΡ, ἡ Παναγία βρεφοκρα-
τοῦσα καί ἄλλη μιά τοιχογραφία τῆς Θεοτό-
κου στό Τέμπλο. Ἡ τοιχοδομία εἶναι μέ ἀκα-

τέργαστες πέτρες καθώς και ἡ στέγη. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή δυτική πλευρά μέ πώρινο περιθύρωμα κατεστραμμένο κατά τό ἥμισυ.

Ἄγια Ἄνα στά Ντουριάνικα

Βρίσκεται στό ρέμα τῶν Μαγγουνάδων.

Ἅγιος Μάμας στίς Ὀχέλες

Στήν περιοχή τῶν Ὀχέλων βρίσκεται ἡ πηγή τοῦ σιδερόνερου τοῦ ἁγίου Μάμα. Γύρω ἀπό τήν πηγή ὑπῆρχαν καταλύματα γιά

τούς ἀσθενεῖς πού ἔρχονταν γιά ὑδροθεραπεία διότι τό νερό ἔχει θεραπευτικές ιδιότητες γιά τούς στομαχικούς καί τούς ἀναι-

μικούς. Τό κάτασπρο ἐκκλησάκι τοῦ ἁγίου Μάμα, τό ὁποῖο ἀναφέρεται στόν κατάλογο τῶν ἐξωμονίων τοῦ 1697 εἶναι μονόκλιτο, καμαροσκέπαστο μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά. Ἀπό σχετική ἀναμνηστική πλάκα φαίνεται ὅτι πρῖν μερικά χρόνια ἔγινε ἀνακαίνιση στό Ναό καί στόν περιβάλλοντα χῶρο.

Ἅγιος Ἐλευθέριος στοῦ Λυκοδήμου

Στά δυτικά τῶν Κυθήρων, στό τέρμα τοῦ πανέμορφου λαγκαδιοῦ τοῦ Βαφείου καί τῆς Γιούκαλης εὐρίσκεται ἐντός μεγάλου σπηλαίου τό ναῦδριο τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου, χρονολογούμενο ἀπό τό 14ο αἰ. Περί τό 1894

ὁ ναῖσκος ἀνακαινίστηκε ἐκ θεμελίων μερίμνη τοῦ Ἱερέως Ἀπόστολου Μουλοῦ καί οἱ κάτοικοι ἀπό τὰ πέριξ ὀργάνωναν τό πανηγύρι τοῦ ἁγίου παραθέτοντας γεῦμα μέ παραδοσιακοὺς χορούς.

ΠΗΓΕΣ

- Ἀρχεῖο Ἱ. Μητροπόλεως Κυθήρων
- Γ.Α.Κ. Τοπικό Ἀρχεῖο Κυθήρων, Νοταριακό Ἀρχεῖο
- Γ.Α.Κ. Τοπικό Ἀρχεῖο Κυθήρων, Ληξιαρχικό Ἀρχεῖο Ἑνοριῶν
- Ἐταιρεία Κυθηραϊκῶν Μελετῶν: Ἀπογραφές πληθυσμοῦ Κυθήρων (18ος αἰ).
- Μ. Χατζηδάκης, Ι. Μπίθα: Εὐρετήριο βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν Κυθήρων
- Παύλου Λαζαρίδη: Μεσαιωνικά καί Βυζαντινά μνημεῖα τῶν Κυθήρων.
- Ἐμμ. Καλλίγερου: Κυθηραϊκά Τοπωνύμια
- Ἀρχεῖο Ἐφημερίδας «Κυθηραϊκά»

Οἱ φωτογραφίες εἶναι ἀπό τό φωτογραφικό ἀρχεῖο τῆς Ἐφημερίδας Κυθηραϊκά, ἀπό τό Μάνο Βασιλάκη, ἀπό τήν Ἀδαμαντία Χλέντζου καί ἀπό τήν Ἑλένη Χάρου.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2017

1	Κ	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου του Μεγάλου
2	Δ	Σιλβέστρου Ρώμης, Θεαγένους ιερομ., Σεραφείμ Σάρωφ
3	Τ	Μαλαχίου του προφ., Γορδίου μάρτυρος
4	Τ	Σύναξις τών 70 Ἀποστόλων, Θεοκτίστου μάρτυρος
5	Π	Θεοπέμπτου, Θεωνᾶ, Συγκλητικῆς ὁσίων
6	Π	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Σ	† Ἡ Σύναξις Ἰωάννου του Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ
8	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου
9	Δ	Πολυεύκτου μάρτυρος, Εὐστρατίου ὁσίου
10	Τ	† Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανοῦ ἐπισκόπου
11	Τ	† Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου, Ἀγαπίου, Μάιρος μάρτ.
12	Π	Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου, Πέτρου μαρτύρων
13	Π	Ἐρμούλου, Στρατονίκου μ., Μαξίμου καυσοκαλυβίτου
14	Σ	Ἀγνῆς μάρτυρος, Τῶν ἐν Σινᾷ ἀναιρεθέντων Ἀββάδων
15	Κ	† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ (10 λεπρῶν), Παύλου του Θηβαίου
16	Δ	Προσκύνησις ἀλύσεως ἀπ. Πέτρου, Πευσίππου
17	Τ	† Ἀντωνίου του Μεγάλου, Γεωργίου ἐν Ἰωαννίνοις
18	Τ	† Ἀθανασίου καί Κυρίλλου Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας
19	Π	† Μάρκου Εὐγενικοῦ, Μακαρίου Αἰγυπτίου, Ἀρσενίου
20	Π	† Εὐθυμίου του Μεγάλου, Ζαχαρίου Ἄρτης νεομ.
21	Σ	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Νεοφύτου, Εὐγενίου μάρτυρος
22	Κ	† ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ, Τιμοθέου ἀπ., Ἀναστασίου του Πέρσου
23	Δ	Κλήμεντος, Ἀγαθαγγέλου, Διονυσίου ὁσ. του ἐν Ὀλύμπω
24	Τ	Ξένης ὁσίας, Ζωσιμᾶ ὁσίου, Βαβύλα ιερομάρτυρος
25	Τ	† Γρηγορίου του Θεολόγου, Μαργαρίτας, Αὐξεντίου νεομ.
26	Π	Σύναξις ἁγίας Οἰκογενείας Γρηγορίου του Θεολόγου
27	Π	Ἀνακομιδῆ λειψάνων Ἰωάννου Χρυσσοστόμου
28	Σ	Ἐφραίμ του Σύρου, Παλλαδίου καί Ἰακώβου ὁσίων
29	Κ	† ΙΖ΄ ΜΑΤΘ. (Χαναναίας), Ἀνακομιδῆ ἰ. λειψ. Ἰγνατίου Θεοφόρου
30	Δ	† Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, εὐρεσις εἰκόνας Τήνου
31	Τ	Κύρου καί Ἰωάννου Ἀναργύρων, Ἀρσενίου

«Ἁγίων πανάρετοι ἀριστεῖς, Γρηγόριε Νόννα καί Καισάριε ἱερέ, σύν τῷ Γρηγορίῳ, τῷ πάνυ Θεολόγῳ, καί θείᾳ Γοργονίᾳ, κόσμον φρουρήσατε».

† ΚΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2017

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολοσ. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	γ' / ΣΤ'
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Ματθ. γ' 13-17	Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια
8	Ἐφεσ. δ' 7-13	Ματθ. δ' 12-17	δ' / Ζ'
15	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιζ' 12-19	πλ. α' / Η'
22	Α' Τιμ. δ' 9-15	Λουκ. ιθ' 1-10	πλ. β' / Θ'
29	Β' Κορ. στ' 16- ζ' 1	Ματθ. ιε' 21-28	βαρύς / Γ'

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2017

1	Τ	Τρύφωνος μάρτ., Περπετούας μάρτ., Ἀναστασίου νεομ.
2	Π	† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
3	Π	Συμεών Θεοδόχου, Ἄννης προφ., Τριῶν Σπετσιωτῶν νεομ.
4	Σ	Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου ὁμολογητοῦ
5	Κ	† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (ἀρχὴ Τριωδίου)
6	Δ	† Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως , Βουκόλου ἐπισκ. Σμύρνης
7	Τ	Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου, Λουκά ἐν Στειρίῳ
8	Τ	Ζαχαρίου προφήτου, Θεοδώρου Στρατηλάτου
9	Π	Νικηφόρου μάρτυρος, Παγκρατίου Ταυρομενίου
10	Π	† Χαραλάμπους ἱερομ. , Ἀναστασίου, Ζήνωνος
11	Σ	† Βλασίου ἱερομάρτυρος , Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης
12	Κ	† ΑΣΩΤΟΥ , Μελετίου Ἀντιοχ., Ἀντωνίου ΚΠόλεως
13	Δ	Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης ἀπ., Μαρτινιανοῦ ὁσίου
14	Τ	Αὐξεντίου, Μάρωνος ὁσ., Γεωργίου Μυτιλήνης
15	Τ	Ὀνησίμου ἀπ., Εὐσεβίου ὁσίου, Ἀνθίμου ἐν Χίῳ
16	Π	Παμφίλου μάρτυρος, Φλαβιανοῦ ΚΠόλεως
17	Π	Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας
18	Σ	† Ψυχοσάββατον . Λέοντος πάπα Ρώμης, Ἀγαπητοῦ ὁμολ.
19	Κ	† ΑΠΟΚΡΕΩ , Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας, Φιλήμονος
20	Δ	Λέοντος ἐπισκ. Κατάνης, Ἀγάθωνος πάπα Ρώμης
21	Τ	Τιμοθέου ἐν Συμβόλοις, Εὐσταθίου Ἀντιοχείας
22	Τ	Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτύρων, Θαλασσίου ὁσίου
23	Π	† Πολυκάρπου Σμύρνης , Γοργονίας ὁσίας
24	Π	† Α΄ καὶ Β΄ εὗρεσις τιμ. κεφαλῆς Προδρόμου
25	Σ	Ταρασίου πατρ. ΚΠόλεως, Ρηγίνου ἐπισκ. Σκοπέλου
26	Κ	† ΤΥΡΙΝΗΣ , Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος, Πορφυρίου Γάζης
27	Δ	† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ , Προκοπίου Δεκαπολίτου
28	Τ	Βασιλείου ὁμολ., Κυράννης νεομ, Κασσιανοῦ ὁσίου

«Ἡλίου τῆς δόξης τοῦ νοητοῦ, τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαστράψαντος τοῖς ἐν γῆ, τοῦ πάντων Δεσπότου, Κυρίου καὶ Σωτῆρος, Μήτηρ ὑπάρχεις ὄντως, ἡ Παμμακάριστος».

† ΚΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	Ἰσαπαντῆς
5	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	πλ. δ' / ΙΑ'
12	Α' Κορ. στ' 12-20	Λουκ. ιε' 11-32	α' / Α'
19	Α' Κορ. η' 8 - θ' 2	Ματθ. κε' 31-46	β' / Β'
26	Ρωμ. ιγ' 11 - ιδ' 4	Ματθ. στ' 14-21	γ' / Γ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα (τοῦ Ἱ. Ναοῦ) τοῦ Ἀλίμου

ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

1	Τ	Ευδοκίας όσιμ., Μαρκέλλου, Ἀντωνίνης μάρτυρος
2	Π	Νικολάου Πλανᾶ, Ἡσυχίου καί Εὐθαλίας μαρτύρων
3	Π	† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου μαρτ.
4	Σ	† Θαῦμα κολλύβων Ἀγ. Θεοδώρου , Γερασίμου Ἰορδανίτου
5	Κ	† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ὁρθοδοξίας) , Μάρκου όσ. Ἀθηναίου
6	Δ	Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων, Εὐρεσις Τιμίου Σταυροῦ
7	Τ	Εὐγενίου, Λαυρεντίου όσίων, Ἐφραίμ Ἀντιοχείας
8	Τ	Θεοφυλάκτου Νικομηδείας, Ἐρμού ἀποστ., Παύλου όμολ.
9	Π	† Ἀγίων 40 Μαρτύρων ἐν Σεβαστείᾳ , Καισαρίου
10	Π	† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Κοδράτου ἐν Κορίνθῳ
11	Σ	Σωφρονίου Ἱεροσ., Θεοδώρας βασ. τῆς ἐν Ἄρτῃ
12	Κ	† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγ. Παλαμᾶ) , Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου
13	Δ	Νικηφόρου ΚΠόλεως, Πουπλίου Ἀθηνῶν
14	Τ	Βενεδίκτου όσιου, Εὐσχήμονος ἐπισκόπου Λαμψάκου
15	Τ	Ἀγαπίου μάρτ., Ἀριστοβούλου ἀποστ., Μανουήλ νεομ.
16	Π	Σαββίνου, Ρωμανοῦ μ., Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ
17	Π	† Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ
18	Σ	Κυρίλλου πατρ. Ἱεροσολύμων, Τροφίμου
19	Κ	† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνήσεως) , Χρυσάνθου
20	Δ	Τῶν ἐν τῇ μονῇ Ἀγίου Σάββα ἀναιρεθέντων Πατέρων
21	Τ	Ἰακώβου όμολ., Θωμᾶ πατρ. ΚΠόλεως, Δομνίνου μάρτ.
22	Τ	Βασιλείου ιερομάρτυρος, Καλλινίκης μάρτυρος
23	Π	Νίκωνος όσιου καί 199 μαρτύρων, Λουκᾶ νεομάρ.
24	Π	† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Ἀρτέμωνος, Ζαχαρίου
25	Σ	† Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
26	Κ	† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος) , Σύν. Ἀρχ. Γαβριήλ
27	Δ	Ματρῶνης όσίας, Φιλητοῦ καί Λυδίας μαρτ. Παύλου
28	Τ	Ἰλαρίωνος όσιου, Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
29	Τ	† Μέγας Κανών , Μάρκου ἐπισκ., Κυρίλλου διακόνου
30	Π	Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, Εὐβούλης μ., Ζαχαρίου Κορίνθου
31	Π	† ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ , Ὑπατίου καί Ἀκακίου ιερομαρτ.

«᾽Ω Μῆτερ τοῦ Λόγου καί Λυτρωτοῦ, σὴν χάριν αἰτοῦμεν, ἐκ καρδίας τε καί ψυχῆς, μετανοίαν δοῦναι, σοῖς δούλοις ἀναξίοις, οἰνοποσίας πάθους, σύ ἀπαλλάττουσα». † ΚΣ

ΜΑΡΤΙΟΥ 2017

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰωάν. α' 44-52	δ' / Δ'
12	Ἐβρ. α' 10 - β' 3	Μάρκ. β' 1-12	πλ. α' / Ε'
19	Ἐβρ. δ' 14 - ε' 6	Μάρκ. η' 34 - θ' 1	πλ. β' / ΣΤ'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμὸς Θεοτόκου
26	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	βαρύς / Ζ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2017

1	Σ	Μαρίας Αιγυπτίας, Γερωντίου μάρτ.
2	Κ	† Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας τῆς Αιγυπτίας), Τίτου όσίου
3	Δ	Ίωσήφ τοῦ ὕμνογράφου, Νικήτα ὁμολογητοῦ
4	Τ	Ζωσιμᾶ όσίου, Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλεῶ
5	Τ	Κλαυδίου, Νικηφόρου, Διοδώρου, Διδύμου μαρτύρων
6	Π	Εὐτυχίου ΚΠόλεως, Πλατωνίδος μάρτυρος
7	Π	Καλλιοπίου, Ἀκυλίνης μαρτ., Γεωργίου ἐπισκ. Μυτιλήνης
8	Σ	† Τοῦ Λαζάρου , Ἡρωδίωνος, Ἀγάβου, Ρούφου
9	Κ	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ , Εὐψυχίου μάρτ., Βαδίμου ἱερομ.
10	Δ	† Μεγάλη Δευτέρα , Ίωσήφ Παγκάλου, Γρηγορίου Ε΄
11	Τ	† Μεγάλη Τρίτη , Τῶν δέκα Παρθένων, Ἀντίπα ἐπισκ.
12	Τ	† Μεγάλη Τετάρτη , Τῆς ἀλειψάσης τόν Κύριον πόρνης γυναϊκός
13	Π	† Μεγάλη Πέμπτη , Ὁ Μυστικός Δεῖπνος, Μαρτίνου Ρώμης
14	Π	† Μεγάλη Παρασκευή , Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου
15	Σ	† Μέγα Σάββατον , Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος τοῦ Κυρίου
16	Κ	† ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
17	Δ	† Δευτέρα Διακαινησίμου , Συμεών ἱερομ., Μακαρίου Κορίνθου
18	Τ	† Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης , Κυρίλλου ΚΠόλεως
19	Τ	Παφνουτίου ἱερομ., Φιλίππας μάρτ., Γεωργίου Πισιδίας
20	Π	Θεοδώρου όσίου Τριχινᾶ, Ζακχαίου Ἀποστόλου
21	Π	† Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς , Ἰανουαρίου ἱερομάρτυρος
22	Σ	Θεοδώρου Συκεώτου, Ναθαναήλ ἐπισκόπου, Νεάρχου
23	Κ	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ , Γεωργίου τροπαιοφόρου
24	Δ	Ἐλισάβετ όσ., Λουκᾶ νεομ., Νικολάου νεομ. ἐκ Μαγνησίας
25	Τ	† Μάρκου εὐαγγελιστοῦ , Νίκης μάρτυρος
26	Τ	Βασιλέως ἐπ. Ἀμασειας, Γλαφύρας μάρτυρος
27	Π	Συμεών ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων
28	Π	Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἑννέα μαρτύρων, Θεόγνιδος, Μέμνονος όσ.
29	Σ	Ἰάσωνος καί Σωσιπάτρου ἐκ τῶν 70 ἀπ., Κερκύρας μάρτ.
30	Κ	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ , Ἰακώβου ἀπ., Δονάτου Εὐροίας

«Ἐκ νεκρῶν ἰδοῦσα τόν σόν Υἱόν, Ἄχραντε Παρθένε, Ἀναστάντα θεοπρεπῶς, χαρᾶς ἀνεκφράστου, ἡ κτίσις ἐπληροῦτο, Αὐτόν δοξολογοῦσα, καί Σέ γεραίρουσα».

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. θ' 11-14	Μάρκ. ι' 32-45	πλ. δ' / Η'
9	Φιλίπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Βαίων
16	Πράξ. α' 1-8	Ἰωάν. α' 1-17	Ἅγιον Πάσχα
23	Πράξ. ιβ' 1-11	Ἰωάν. κ' 19-31	- / Α'
30	Πράξ. στ' 1-7	Μάρκ. ιε' 43-ιστ' 8	β' / Δ'

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

ΜΑΪΟΣ 2017

1	Δ	Ίερεμίου τοῦ προφήτου, Εὐθυμίου ἐκ Δημητσάνης
2	Τ	Ἀνακομοιδῆ λειψάνων Μαγάλου Ἀθανασίου
3	Τ	Τιμοθεου καί Μαύρας, Πέτρου ἐπισκόπου Ἀγκύρας
4	Π	Νικηφόρου Ἀθωνίτου, Πελαγίας μ., Ἰλαρίου ὁσίου
5	Π	† Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος , Εὐθυμίου Μαδύτου
6	Σ	Ἰώβ τοῦ δικαίου καί πολυάθλου, Σεραφεῖμ ὁσίου
7	Κ	† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ , Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος Τ. Σταυροῦ
8	Δ	† Ἰωάννου Θεολόγου , Ἀρσενίου Μεγάλου
9	Τ	Ἡσαΐου προφήτου, Χριστοφόρου μάρτυρος
10	Τ	† ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Σίμωνος Ζηλωτοῦ, Λαυρεντίου ὁσ.
11	Π	Μωκίου, Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἰσαποστόλων
12	Π	† ΘΕΟΔΩΡΟΥ Κυθήρων , Ἐπιφανίου Κύπρου, Γερμανοῦ
13	Σ	† Γλυκερίας μάρτυρος , Σεργίου ὁμολογητοῦ
14	Κ	† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ , Ἰσιδώρου ἐν Χίῳ, Θεράποντος
15	Δ	Ἀχιλλίου Λαρίσης, Παχωμίου ὁσίου τοῦ Μεγάλου
16	Τ	Θεοδώρου ἡγιασμένου, Νικολάου Μετσόβου νεομ.
17	Τ	Ἀνδρονίκου, Ἰουνίας ἀποστ., Ἀθανασίου Χριστιανουπόλεως
18	Π	Πέτρου, Διονυσίου, Ἡρακλείου μαρτύρων
19	Π	Πατρικίου, Μενάνδρου καί Πολυαίνου μαρτύρων
20	Σ	Θαλλελαίου μ., Λυδίας, Ἀνακομοιδῆ λειψάνων ἀγ. Νικολάου
21	Κ	† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ , Κωνσταντίνου καί Ἐλένης ἰσαποστόλων
22	Δ	Βασιλίσκου μάρτ, Δημητρίου καί Παύλου Τριπόλεως
23	Τ	Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου ἐπισκόπου Καρπασίας
24	Τ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ , Συμεών Στυλίου, Θεοδώρου
25	Π	† ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ , Γ' εὐρ. κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου
26	Π	Κάρπου καί Ἀλφαίου ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
27	Σ	Ἑλλαδίου ἱερομάρτ., Ἰωάννου Ρώσου ὁμολογητοῦ
28	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Α' ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ , Εὐτυχοῦς ἐπ. Μελιτινῆς
29	Δ	Ἀνωνύμων μαρτ. ἀλώσεως ΚΠόλεως, Θεοδοσίας μάρτ.
30	Τ	Ἰσαακίου ἡγουμένου Μονῆς Δαλμάτων, Βαρλαάμ ὁσ.
31	Τ	Ἐρμείου, Εὐσεβίου, τῶν ἐν Ἀσκάλῳ μαρτύρων

«Θεόδωρον μέλψωμεν ἐκ ψυχῆς, Ὅσιων τό κλέος, καί Ἁγίων τήν καλλονήν, Κυθήρων Προστάτην, καί τῆς Κορώνης δόξαν, Μονεμβασίας στυλον, πιστῶν τό καύχημα». † ΚΣ

ΜΑΪΟΥ 2017

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ' / Ε'
14	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ' / Ζ'
21	Πράξ. κατ' 1, 12-20	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α' / Η'
25	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Ἀναλήψεως
28	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	πλ. β' / Γ'

Ἡ Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2017

1	Π	Ίουστίνου φιλοσόφου καί μάρτ., Πύρρου επισκόπου
2	Π	Νικηφόρου πατρ. ΚΠόλεως Ἐράσμου ἱερομάρτυρος
3	Σ	† Ψυχοσάββατον , Λουκιλλιανοῦ μάρτ., Παύλης μάρτ.
4	Κ	† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Μητροφάνους πατρ. ΚΠόλεως
5	Δ	† ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ , Δωροθέου ἐπ. Τύρου
6	Τ	Ἰλαρίωνος ὁσ., Ἀττάλου θαυματουργοῦ, Γελασίου μάρτ.
7	Τ	Θεοδότου Ἀγκύρας, Ζηναΐδος μ., Σεβαστιανῆς ὁσίας
8	Π	Ἀνακομιδῆ λειψ. Θεοδώρου Στρατηλάτου, Καλλιόπης μάρτ.
9	Π	† Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας
10	Σ	Ἀλεξάνδρου, Ἀντωνίνης μ., Θεοφάνους καί Πανσέμνης
11	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ , Βαρθολομαίου & Βαρνάβα ἀπ., Λουκά ἱατροῦ
12	Δ	Ὀνουφρίου ὁσίου, Πέτρου τοῦ ἐν Ἄθῳ
13	Τ	Ἀκυλίνης, Διοδώρου μάρτ., Ἀντιπάτρου Βόστρων
14	Τ	Ἐλισσαίου προφ., Μεθοδίου ΚΠόλεως
15	Π	† Ἰερωνύμου ὁσ. , Ἀμῶς προφ., Ἀχαικοῦ καί Στεφανά Ἀπ.
16	Π	Τύχωνος ἐπ. Ἀμαθοῦντος, Μνημονίου ὁσίου
17	Σ	Ἰσαύρου, Μανουήλ, Σαβήλ, Ἰσμαήλ μαρτύρων
18	Κ	† Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Κλησὶς Ἀποστόλων) , Λεοντίου Αἰγίνης
19	Δ	Ἰούδα Θαδδαίου, Παΐσιου ὁσ. τοῦ Μεγάλου
20	Τ	Μεθοδίου Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα
21	Τ	Ἀφροδισίου μάρτ., Ἰουλιανοῦ μάρτ., Τερεντίου ἐπ.
22	Π	† Εὐσεβίου ἐπισκ. Σαμοσάτων ἱερομ. , Ζήνωνος
23	Π	Ἀριστοκλέους μάρτ., Δημητρίου καί Ἀθανασίου μαρτ.
24	Σ	† Γενέθλιον Προδρόμου , Ἀθανασίου ὁσ. Παρίου
25	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Φεβρωνίας, Ὀρεντίου, Γεωργίου νεομ.
26	Δ	Δαβίδ ἐν Θεσ/νίκη, Ἰωάννου ἐπισκόπου Γοθθίας
27	Τ	Σαμψών ξενοδόχου, Ἰωάννας καί Μαρίας μυροφ.
28	Τ	Ἀνακομιδῆ λειψάνων Κύρου καί Ἰωάννου
29	Π	† Πέτρου καί Παύλου τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων
30	Π	† Σύναξις τῶν Ἀγίων Ἐνδόξων 12 Ἀποστόλων

**«Πνεῦμα τό Πανάγιον καταβάν, ἐν πυρίναις
γλώσσαις, Ἀποστόλους σοφούς ποιεῖ, φθεγ-
γομένους ξένα, ἐν γλώσσαις ταῖς ἑτέραις, τά
θεῖα μεγαλεῖα, Σοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν».**

Μεγαλυνάριον Πεντηκοστῆς

ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4 11	Πράξ. β' 1-11 Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12 Μαθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	Πεντηκοστής πλ. δ' / Α'
18	Ρωμ. β' 10-16	Μαθ. δ' 18-23	α' / Β'
25	Ρωμ. ε' 1-10	Μαθ. στ' 22-33	β' / Γ'
29	Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9	Μαθ. ιστ' 13-19	Πέτρου καὶ Παύλου

ΙΟΥΛΙΟΣ 2017

1	Σ	† Κοσμά καί Δαμιανού τῶν Ἀναργύρων ἐν Ρώμῃ
2	Κ	† Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Κατάθεσις τιμ. Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου
3	Δ	Ἰακίνθου, Θεοδότης μάρτ., Γερασίμου νέου
4	Τ	Ἀνδρέου Κρήτης, Μιχαήλ Χωνιάτη, Θεοδώρου Κυρήνης
5	Τ	Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ καί Λαμπαδοῦ ὁσίων
6	Π	Σισῶῃ μεγ., Φιλήμονος, Ὀνησίμου, Ἀρχίππου
7	Π	† Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος, Θωμᾶ Μαλεΐνου
8	Σ	† Προκοπίου μεγαλομάρτυρος, Θεοφίλου ὁσίου
9	Κ	† Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Παγκρατίου ἱερομ., Μιχαήλ Πακνανᾶ
10	Δ	Τῶν ἐν Νικοπόλει 45 μαρτ., Γρηγορίου ἐπισκ. Ἄσσου
11	Τ	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Ὀλγας ἰσαποστόλου
12	Τ	Πρόκλου καί Ἰλαρίου μαρτύρων, Βερονίκης
13	Π	† Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου Σαββαΐτου
14	Π	† Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, Ἀκύλα Ἀποστόλου
15	Σ	Κηρύκου καί Ἰουλίττης μ., Βλαδιμήρου ἰσαποστόλου
16	Κ	† ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ Δ' ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ, Ἀθηνογένους
17	Δ	† Μαρίνης μεγαλομάρτ., Κλήμεντος ἐπισκ. Ἀχρίδος
18	Τ	Αἰμιλιανοῦ μάρτ., Ἰακίνθου, Παύλου μ., Θέης, Οὐαλεντίνης
19	Τ	Μακρίνης ὁσίας, Δίου ὁσίου, Θεοδώρου Ἐδέσσης
20	Π	† Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου
21	Π	Συμεών τοῦ διά Χριστόν Σαλοῦ, Παρθενίου Ἄρτης
22	Σ	Μαρίας Μαγδαληνῆς, Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος
23	Κ	† Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Πελαγίας ὁσίας, Φωκᾶ καί Ἀπολλωνίου
24	Δ	† Χριστίνης μεγαλομάρτυρος, Ἀθηναγόρου μάρτυρος
25	Τ	† Κοίμησις ἁγίας Ἄννης, Ὀλυμπιάδος διακονίσσης
26	Τ	† Παρασκευῆς ἀθληφόρου, Ἐρμολάου ἱερομάρτ.
27	Π	† Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ
28	Π	Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος ἀπ., Εἰρήνης Χρυσοβαλ.
29	Σ	Καλλινίκου μάρτ., Θεοδότης μάρτ. καί τέκνων
30	Κ	† Η' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος ἐκ τῶν 70
31	Δ	Εὐδοκίμου δικαίου, Ἰωσήφ Ἀρμαθαίας

«Φωταγωγομένη ὑπερφῶς, ταῖς τοῦ Παρακλήτου, ὑπερφώτοις μαρμαρυγαῖς, τήν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ζωὴν εἴλου Ἐλέσα, προκρίνασα τῶν τῆδε, ὄλβον οὐράνιον». † ΚΣ

ΙΟΥΛΙΟΥ 2017

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἑβρ. θ' 1-7	Μαθ. η' 5-13	γ' / Δ'
9	Ρωμ. ι' 1-10	Μαθ. η' 28 - θ' 1	δ' / Ε'
16	Τίτ. γ' 8-15	Μαθ. ε' 14-19	πλ. α' / ΣΤ
23	Ρωμ. ιε' 1-7	Μαθ. θ' 27-35	πλ. β' / Ζ'
30	Α' Κορ. α' 10-17	Μαθ. ιδ' 14-22	βαρῦς / Η'

Ἡ Ἁγία Ὁσιοπαρθενομάρτυς Ἐλέσα ἡ ἐν Κυθήροις

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2017

1	Τ	† ΟΣΙΟΜ. ΕΛΕΣΗΣ, ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ , (ἀρχή νηστείας)
2	Τ	Ἀνακομιδὴ λειψ. πρωτομ. Στεφάνου, Θεοδώρου νεομ.
3	Π	Δαλμάτου, Ἰσαακίου, Φαύστου, Θεοκλητοῦς ὁσίων
4	Π	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδων, Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος
5	Σ	Εὐσιγνίου, Νόννης, Εὐγενίου ὁσίου τοῦ Αἰτωλοῦ
6	Κ	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Δ	Δομετίου ὁσίου, Νικάνορος ὁσίου, Θεοδοσίου
8	Τ	Αἰμιλιανοῦ ὁμολογητοῦ, Μύρωνος, Τριανταφύλλου Ζαγοράς
9	Τ	† Μαθθία Ἀποστόλου , Τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 μ.
10	Π	Λαυρεντίου διακ., Ξύστου ἐπισκ. Ρώμης, Ἴππολύτου
11	Π	Εὐπλου διακόνου, Νήφωνος πατριάρχου ΚΠόλεως
12	Σ	Φωτίου καὶ Ἀνικήτου μαρτύρων, Παμφίλου μάρτυρος
13	Κ	† Ι΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Εὐδοκίας βασιλίσσης
14	Δ	Μιχαίου προφήτου, Μαρκέλλου ἱερομάρτυρος
15	Τ	† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Τ	Διομήδους νεομάρτ., Τιμοθέου ἐπισκ. Εὐρίπου
17	Π	Μύρωνος, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς μαρτύρων
18	Π	Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος καὶ Ἐρμού μαρτύρων
19	Σ	Ἀνδρέου στρατηλάτου, Εὐτυχιανοῦ μάρτυρος
20	Κ	† ΙΑ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Σαμουήλ προφήτου, Λουκίου μάρτ.
21	Δ	Θαδδαίου ἀπ., Βάσσης καὶ τέκνων αὐτῆς
22	Τ	Ἀγαθονίκου μάρτυρος, Ἀνθούσης μάρτ., Εὐθαλίας παρθ.
23	Τ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ , Εἰρηναίου ἱερομ.
24	Π	† Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ , Διονυσίου Αἰγίνης, Εὐτυχοῦς ἱερομ.
25	Π	Βαρθολομαίου ἀπ., Τίτου ἐπισκόπου Γορτύνης
26	Σ	Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας μαρτύρων, Ἰωάσαφ μάρτυρος
27	Κ	† ΙΒ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Φανουρίου μάρτ., Ποιμένος ὁσίου
28	Δ	Μωϋσέως Αἰθίοπος, Διομήδους, Λαυρεντίου μάρτυρος
29	Τ	† Ἀποτομὴ τιμ. κεφ. Ἰωάννου Προδρόμου (νηστεία)
30	Τ	Ἀλεξάνδρου, Παύλου, Ἰωάννου πατρ. ΚΠόλεως
31	Π	† Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης Ὑπεραγίας Θεοτόκου

«Ρᾶνον θείοις μύροις σου μυστικῶς, ὦ Παρθενομήτορ, ἢ τῶν πάντων ΜΟΝΗ ΕΛΠΙΣ, πράϊνον καρδίας, εἰρήνευσον τόν κόσμον, καὶ εὐωδία Πνεύματος, καταμύρισον». † ΚΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2017

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Β' Πέτρ. α' 10-19	Ματθ. ιζ' 1-9	πλ. δ' / Θ'
13	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. ιζ' 14-23	α' / Γ'
15	Φιλίπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Κοιμ. Θεοτόκου
20	Α' Κορ. θ' 2-12	Ματθ. ιη' 23-35	β' / ΙΑ'
27	Α' Κορ. ιε' 1-11	Ματθ. ιθ' 16-26	γ' / Α'

ΑΓΙΑ ΜΟΝΗ (ΠΑΝΑΓΙΑ) ΚΥΘΗΡΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017

1	Π	† ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΤΟΥ , Συμεών Στυλίου, Μελετίου
2	Σ	Μάμαντος μ., Ίωάννου πατρ. ΚΠόλεως τοῦ νηστευτοῦ
3	Κ	† ΙΓ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀνθίμου ἱερ., Ἀνακ. λειψ. Ἁγίου Νεκταρίου
4	Δ	ΑΝΘΙΜΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ , Μωϋσέως προφήτου
5	Τ	Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, γον. Προδρόμου, Ἀβδαίου ἐπισκ.
6	Τ	Ἀνάμνησις θαύματος ἀρχαγγέλου Μιχαήλ
7	Π	Σῶζοντος μ., Εὐψύχου καὶ Ὀνησιφόρου Ἀποστόλου
8	Π	† ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ , Ἀθανασίου νεομ.
9	Σ	† Σύναξις Ἰωακείμ καὶ Ἄννης τῶν Θεοπατόρων
10	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ , Χρυσοστόμου Σμύρνης
11	Δ	Θεοδώρας ὁσίας, Εὐανθίας μάρτυρος
12	Τ	Αὐτονόμου ἱερομάρτυρος, Ἰουλιανοῦ μάρτυρος
13	Τ	Κορνηλίου ἑκατ., Ἀριστείδου μάρτ. Ἱεροθέου ὁσίου
14	Π	† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
15	Π	† Νικήτα μεγαλομ. , Φιλοθέου ὁσίου, Συμεών Θεσ/νίκης
16	Σ	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος , Μελιτινῆς μάρτυρος
17	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ , Σοφίας, Πίστewς, Ἐλπίδος & Ἀγάπης μαρτ.
18	Δ	Εὐμενίου ἐπ. Γορτύνης, Ἀριάδνης μάρτυρος
19	Τ	Τροφίμου, Σαββατίου μαρτ., Δορυμέδοντος μάρτυρος.
20	Τ	† Εὐσταθίου μεγ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ , Ἰλαρίωνος ὁσ.
21	Π	Ἰωνᾶ προφήτου, Κοδράτου Ἀποστόλου
22	Π	Φωκᾶ ἱερομ., Φωκᾶ κηπουροῦ, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου
23	Σ	† Σύλληψις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου , Νικολάου νεομάρτ.
24	Κ	† Α' ΛΟΥΚΑ , ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ
25	Δ	Εὐφροσύνης ὁσίας, Παφνουτίου ὁσίου
26	Τ	† Μετὰστασις ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
27	Τ	Ἀριστάρχου Ἀποστόλου, Καλλιστράτου μάρτυρος
28	Π	Βαρούχ προφήτου, Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ
29	Π	Κυριακοῦ ἀναχ., Πετρωνίας μάρτυρος, Γοβδελά
30	Σ	Γρηγορίου ἱερομ. ἐπισκόπου Ἀρμενίας τοῦ Φωτιστοῦ

**«Θεράπευσον Κόρη σους ὑμνητάς, ψυχῶν τε
τάς νόσους, καὶ σωμάτων τὰς χαλεπάς, καὶ
ἴασαι Μῆτερ, κακῶν καὶ ἀσθενείας, δεινῶν
ἀρρωστημάτων, Μυρτιδιώτισσα».** † ΚΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ἩΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Α΄ Κορ. ιστ΄ 13-24	Ματθ. κα΄ 33-42	δ΄ / Β΄
10	Γαλ. στ΄ 11-18	Ἰωάν. γ΄ 13-17	πλ. α΄ / Γ΄
14	Α΄ Κορ. α΄ 18-24	Ἰωάν. ιθ΄ 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Ἕψωσις Τιμίου Σταυροῦ
17	Γαλ. β΄ 16-20	Μάρκ. η΄ 34-38, θ΄ 1	πλ. β΄ / Δ΄
24	Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15	Λουκ. ε΄ 1-11	βαρύς / Ε΄

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2017

1	Κ	† Β΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀνανίου ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ
2	Δ	Κυπριανοῦ καί Ἰουστίνης, Θεοφίλου μάρτυρος
3	Τ	† Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου , Δαμάρεως μάρτυρος
4	Τ	† Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν , Δομνίνης μάρτυρος
5	Π	Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας ὁσίας τῆς Κιμῶλου
6	Π	† Θωμᾶ Ἀποστόλου , Ἐρωτηΐδος μάρτ., Κενδέα ὁσίου
7	Σ	Σεργίου καί Βάκχου μεγαλομ., Πολυχρονίου ἱερομ.
8	Κ	† Γ΄ ΛΟΥΚΑ , Πελαγίας ὁσ., Πελαγίας παρθενομάρτ., Ταϊσίας
9	Δ	Ἰακώβου Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας
10	Τ	Εὐλαμπίου καί Εὐλαμπίας μ., Θεοφίλου ὁσίου ὁμολογ.
11	Τ	Φιλίππου ἐκ τῶν 7 διακόνων, Θεοφάνους ὁμολ.
12	Π	† Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου , Πρόβου, Ταράχου μ.
13	Π	Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου, Χρυσῆς νεομάρτ.
14	Σ	Ναζαρίου, Γερβασίου μάρτ., Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ
15	Κ	† Δ΄ ΛΟΥΚΑ (Ζ΄ Οἰκ. Συνόδου) , Λουκιανοῦ ἱερομ.
16	Δ	Λογγίνου ἑκατοντάρχου καί τῶν σὺν αὐτῷ στρατιωτῶν
17	Τ	᾽Ωσηέ προφήτου, Ἀνδρέου τοῦ ἐν Κρίσει ὁσιομ.
18	Τ	† Λουκᾶ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ , Μαρίνου μάρτ.
19	Π	Ἰωήλ προφήτου, Οὐάρου, Κλεοπάτρας ὁσίας
20	Π	† Γερασίμου Κεφαλληνίας, Ἀρτεμίου μεγαλ., Ματρῶνης
21	Σ	Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ, Σωκράτους μάρτυρος
22	Κ	† ΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀβερκίου Ἱεραπ., τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδῶν
23	Δ	† Ἰακώβου Ἀδελφοθέου , Ἰγνατίου ΚΠόλεως
24	Τ	Ἀρέθα μεγαλομ., Σεβαστιανῆς μάρτυρος, Πρόκλου
25	Τ	Ταβιθᾶς, Μαρκιανοῦ, Μαρτυρίου μαρτύρων
26	Π	† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου
27	Π	Νέστορος μεγαλομ., Πρόκλης συζ. Πιλάτου
28	Σ	† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ἐπέτειος τοῦ ΟΧΙ)
29	Κ	† Ζ΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ἀβραμίου ὁσ.
30	Δ	Κλεόπα ἀπ., Ζηνοβίου καί Ζηνοβίας μαρτύρων
31	Τ	Στάχους, Ἀπελλοῦ, Ἀριστοβούλου ἀποστόλων

**«Μύρων ἀξιάγαστε καί κλεινέ, Μαρτύρων τό κλέ-
ρος, Ἱερέων ἢ καλλονή, τιμῷ Λειψάνῳ, εὐλόγη-
σον τήν νῆσον, τήν τῶν Ἀντικυθήρων, ἦν περι-
φρούρησον.»**

† ΚΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ-ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Β' Κορ. στ' 16- ζ' 1	Λουκ. στ' 31-36	πλ. δ' / ΣΤ'
8	Β' Κορ. θ' 6-11	Λουκ. ζ' 11-16	α' / Ζ'
15	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	β' / Η'
22	Γαλ. α' 11-19	Λουκ. η' 27-39	γ' / Θ'
28	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἄγιας Σκέπτης
29	Γαλ. β' 16-20	Λουκ. η' 41-56	δ' / Ι'

Ὁ Ἅγιος Μύρων, Πολιοῦχος Ἀντικυθήρων

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2017

1	Τ	† Κοσμά και Δαμιανού τῶν Ἀναργύρων, Δαβίδ ἐν Εὐβοίᾳ
2	Π	Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου, Ἀνεμποδίστου μ.
3	Π	Ἀκεψιμᾶ, Ἀειθαλᾶ καὶ Ἰωσήφ μαρτύρων, Γεωργίου Ν.
4	Σ	Ἰωαννικίου ὁσ., Ἑρμαίου ἱερομ., Νικάνδρου ἐπισκ.
5	Κ	† Ε΄ ΛΟΥΚΑ , Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μ., Ἑρμᾶ καὶ Λίνου
6	Δ	Παύλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως ὁμολογητοῦ, Λουκᾶ ὁσίου
7	Τ	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων, Λαζάρου ὁσίου
8	Τ	† Σύναξις Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ
9	Π	† Νεκταρίου Αἰγίνης , Ὀνησιφόρου μάρτ., Θεοπίστης ὁσ.
10	Π	Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου ἀπ., Ἀρσενίου Καππαδόκου
11	Σ	† Μηνᾶ μεγαλομ. , Βικτωρος καὶ Βικεντίου μαρτύρων
12	Κ	† Η΄ ΛΟΥΚΑ , Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ἀσκητοῦ
13	Δ	† Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Δαμασκηνοῦ νεομάρτυρος
14	Τ	† Φιλίππου Ἀποστόλου, Κωνσταντίνου Ὑδραίου
15	Τ	Γουρία, Σαμωνᾶ, Παΐσιου ὁσ. (ἀρχὴ νηστείας)
16	Π	† Μαθαίου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ , Ἰφιγενείας
17	Π	Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου καὶ Μαξίμου
18	Σ	Πλάτωνος μεγαλ., Ρωμανοῦ μ., Ζακχαίου διακόνου
19	Κ	† Θ΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀβδίου πρ., Βαρλαάμ μάρτ., Ἠλιοδώρου μάρτ.
20	Δ	Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου ΚΠόλεως
21	Τ	† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	Τ	Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου Ἀποστόλου
23	Π	Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου, Σισινίου ὁμολογητοῦ
24	Π	Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Ἑρμογένους
25	Σ	† Αἰκατερίνης μεγαλομάρτυρος , Μερκουρίου
26	Κ	† ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ , Στυλιανοῦ Παφλαγόνος, Νίκωνος ὁσ.
27	Δ	Ἰακώβου μεγαλομ. Πέρσου, Θεοδοσίου ἐν Τυρνάβῳ
28	Τ	Στεφάνου Νέου ὁμολ., Εἰρηνάρχου μάρτυρος
29	Τ	Παραμόνου καὶ 370 μαρτ., Φιλουμένου Νέου μάρτ.
30	Π	† Ἀνδρέου Ἀποστόλου , Φρουμεντίου ἐπ. Αἰθιοπίας

«Ἀνθίμου θεράποντος τοῦ Χριστοῦ, Κεφαλλήνων νήσου, γόνου ὄντως πανευκλεοῦς, καὶ τῶν Κυθηρίων, Προστάτου καὶ ἐφόρου, εὐχὰς καὶ εὐλογίας, ἀπεκδεχόμεθα».

† ΚΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Γαλ. στ' 11-18	Λουκ. ιστ' 19-31	πλ. α' / ΙΑ'
12	Β' Κορ. θ' 6-11	Λουκ. ι' 25-37	πλ. β' / Α'
19	Ἐφεσ. β' 14-22	Λουκ. ιβ' 16-21	βαρύς / Β'
21	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εἰσοδίων Θεοτόκου
26	Ἐφεσ. δ' 1-7	Λουκ. ιη' 18-27	πλ. δ' / Γ'

Ὁ Ἅγιος Ἄνθιμος ὁ νέος ὁ ἐν Κεφαλληνία

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

1	Π	Ναούμ προφήτου, Φιλარέτου, Θεοκλήτου, Ἀνανίου
2	Σ	Ἀββακούμ προφήτου, Μυρόπης μάρτ., Θεοφίλου όσ.
3	Κ	† ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ , Σοφονίου προφήτου, Ἀγγελῆ νεομ. τοῦ ἐν Χίω
4	Δ	† Βαρβάρας μεγ., Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Σεραφεῖμ
5	Τ	† Σάββα τοῦ ἡγιασμένου , Διογένους μάρτυρος
6	Τ	† Νικολάου ἀρχιεπ. Μύρων τῆς Λυκίας
7	Π	Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίμου όσίου ἐξ Εὐβοίας
8	Π	Σωσθένους, Ἀπολλώ, Τυχικοῦ Ἀποστόλου, Παταπίου
9	Σ	† Σύλληψις Ἀγίας Ἄννης μητρός τῆς Θεοτόκου
10	Κ	† Ι΄ ΛΟΥΚΑ , Μηνᾶ Καλλικελάδου, Ἐρμογένους
11	Δ	Δανιήλ καί Λουκᾶ Νέου Στυλιτῶν
12	Τ	† Σπυριδῶνος θαυματουργοῦ , Ἰωάννου Ζιχνῶν όσ.
13	Τ	Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Μαρδαρίου, Λουκίας μ.
14	Π	Θύρσου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ μ.
15	Π	† Ἐλευθερίου ιερομάρτυρος καί Ἀνθίας (μητρός)
16	Σ	Ἀγγαίου προφ., Θεοφانوῦς βασιλ., Μοδέστου
17	Κ	† ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ (ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ) , Διονυσίου Ζακύνθου
18	Δ	Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς μαρτ., Δανιήλ όσίου τοῦ Μολδαβοῦ
19	Τ	Βονιφατίου μάρτ., Ἄρεως μάρτ., Θεσσαλονίκης μάρτ.
20	Τ	† Ἰγνατίου Θεοφόρου , Φιλογόνου ἐπ., Ἰωάννου νεομ.
21	Π	Ἰουλιανῆς καί τῶν σύν αὐτῇ 500 μαρτύρων, Θεμιστοκλέους
22	Π	† Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας , Θεοδότης μάρτυρος
23	Σ	Νήφωνος ἐπ. Κωνστ., Τῶν ἐν Κρήτῃ 10 μαρτύρων
24	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ , Εὐγενίας όσιομ.
25	Δ	† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Τ	† Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου , Εὐθυμίου Σάρδεων όμολ.
27	Τ	† Στεφάνου Πρωτομάρτυρος , Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ
28	Π	Τῶν ἐν Νικομηδεῖα Δισμυρίων μαρτύρων, Δημοσθένους
29	Π	14.000 ἀγίων νηπίων ὑπό Ἡρώδου ἀναιρεθέντων
30	Σ	Ἀνυσίας όσιομ., Φιλεταίου μάρτ., Λέοντος όσίου
31	Κ	† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ , Μελάνης Ρωμαίας, Ζωτικοῦ

**«Τεκοῦσα ἀφράστως τόν σόν Υἱόν, τόν Παντε-
ευεργέτην καί Σωτήρα καί Λυτρωτήν, τόν κό-
σμον λυτροῦσαι, παθῶν καί καχεξίας, ὡς
πάντων ὑπερέτρα, Μυρτιδιώπισσα».** † ΚΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Ἐφεσ. ε' 8-19	Λουκ. ιη' 35-43	α' / Δ'
10	Ἐφεσ. στ' 10-17	Λουκ. ιγ' 10-17	β' / Ε'
17	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιδ' 16-24, Ματθ. κβ' 14	γ' / ΣΤ'
24	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	δ' / Ζ'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. β' 1-12	Χριστουγέννων
31	Β' Τιμ. δ' 5-8	Μαρκ. α' 1-8	πλ. α' / Η'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ν. Φαλήρου

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων Σεραφεῖμ (κατὰ κόσμον Λάμπρος Κ. Στεργιούλης) ἐγεννήθη εἰς τὰ Βραγκιανά Καρδίτσης τὴν 27/12/1950. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ριζάρειον Ἐκκλ. Σχολὴν (1964-1970) καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Α.Π.Θεσσαλονίκης (1972-1976) καὶ εἰς τὸ Μεταπτυχιακὸν Τμῆμα αὐτῆς, Κλάδος Συστηματικῆς Θεολογίας (1976-1978). Τὸ 1971 ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ τὸ 1981 Πρεσβύτερος, ἀναλαβὼν καθήκοντα τακτικοῦ Ἱεροκήρυκος καὶ Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου τῆς Ἱ. Μ. Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης. Μητροπολίτης Κυθήρων ἐξελέγη τὴν 27ην Ἰουνίου 2005. Αὐθημερόν ἐγένετο τὸ Μικρὸν καὶ Μέγα Μήνυμα. Τὴν 2αν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία αὐτοῦ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου.

Τὴν 28ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔδωκε τὴν διαβεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν 30ὴν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις του εἰς Κύθηρα.

Α' ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἔδρα: Χώρα - Κυθήρων 80100

Τηλ. Σεβασμ. Μητροπολίτου 27360.31281

Fax: 27360.31281.

Γραφείων 27360.31202 καὶ 27360.38360

FAX: 27360.31202.

Ἴστοσελίδα: www.imkythiron.gr

E-mail: imkythiron@imkythiron.gr.

Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος.

Τηλ.: 27360.38359.

Ἐπίτιμος Γεν. Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτοπρ. π. Εὐάγγελος Λουράντος.

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Α' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:

Ἀρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου.

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Β' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:

Πρωτ. π. Πέτρος Μαριᾶτος.

Συμβούλια:

1) Μητροπολιτικόν: Πρόεδρος· Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη: Ἀρχιμαν-

δρίτης π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, ό Δ/ντής τής ΔΟΥ κ. Γεώργιος Καλλίγερος, ό κ. Κων/νος Βλάχος, Νομ. Σύμβουλος τής Ί. Μητροπόλεως καί ή Έκκλ. Σύμβουλος κα Μαρία Γεωργιλᾶ.

2) Έπισκοπικόν Δικαστήριον: Πρόεδρος· ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη· Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Διακόπουλος καί Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. Άναπληρωματικά Μέλη· Αρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης καί Πρωτ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος. Γραμματεύς· Αρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου.

3) Τοπικόν Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. Πρόεδρος· ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη· Αρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης. Ταμίας· ό κ. Ίάκωβος Παστός.

Διοικητικόν Προσωπικόν: Γραμματεύς - Γραφεΐον Άποστολικής Διακονίας - Γάμων καί Διαζυγίων - Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. - ΟΔΕΠ - Λογιστής - Έκκαθαριστής αποδοχῶν Έφημεριῶν· ό κ. Ίάκωβος Παστός. Γραφεύς· ή κ. Ίωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος. Γραφεύς, Ταμίας - βοηθ. Λογιστοῦ· ό κ. Ίωάννης Χλαμπέας. Πρόεδρος Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου· ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Ταμίας· ό κ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Οδηγός - Κλητήρ· ό κ. Γεώργιος Φατσέας.

- Ένοριακοί Ναοί 31.
- Παρεκκλήσια - Έξωκκλήσια 347.
- Ναοί Κοιμητηρίων 30.

- Μοναστηριακοί Ναοί 10.
- Ύεφμεραιοι 15: ΠΕ 5, ΤΕ 2, ΔΕ 5, ΥΕ 3
Συνταξιοϋχοι Ύερεΐς 4.

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ
Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΥΘΗΡΩΝ
Έδρα: Χώρα Κυθήρων

ΝΑΟΣ	ΤΗΛΕΦ.	ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ	ΚΑΤΗΓ
ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ			
Χώρα 80100			
Έσταυρωμένοι	6984.805577	Δημητρίου Φρουμ.	ΠΕ
Άγ. Ήλίας - Προφ. Ήλίας	27360.31015	Κενή	
Άλεξανδράδες			
Άγ. Τριάς	27360.31184	Σκλάβοσ Πέτροσ	ΔΕ
Άρωνιάδικα			
Μεταμόρφωσις	27360.33231	Σταθαΐσ Σαμψιών	ΔΕ
Δρυμών			
Άγ. Μαρίνα			
Κάλαμοσ			
Άγ. Νικήτασ	6977.292317	Παπανδρόπουλοσ Ίωάν.	ΔΕ
Καλησπεριάνικα			
Άγ. Γεώργιοσ	27360.33673	Κενή	
Καλοκαιρινέσ			
Άγ. Σπυρίδων	27360.31184	Κενή	
Καρβουνάδεσ			
Άγ. Γεώργιοσ	27360.37093	Ζουναρέλησ Νικόλαοσ	ΠΕ
Κατούνι			
Άγ. Ειρήνη		Τσοπάνογλου Ίωακ.	ΠΕ
Κάτω Λειβάδι			
Άνάλ. Σωτήροσ	27360.31015	Μεγαλοκονόμοσ Παν.	ΠΕ
Κεραμωτό			
Μεταμόρφωσις	27360.37093	Ζουναρέλησ Νικόλαοσ	ΠΕ

Άνω Λειβάδι			
Κοίμ. Θεοτόκου	27360.31015	Μεγαλοκονόμος Παν.	ΠΕ
Μυλοπόταμος			
Άγ. Χαράλαμπος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρος	ΤΕ
Πιτσινιάνικα			
Έσταυρωμένος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρος	ΤΕ
Ποῦρκον			
Άγ. Έλέσα	27360.37093	Ζουναρέλης Νικόλαος	ΠΕ
Στραπόδι			
Τίμ. Πρόδρομος	27360.31246	Κενή	
Φατσάδικα			
Άγ. Ανάργυροι	27636.31015	Κενή	
Φράτσια			
Κοίμ. Θεοτόκου	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν.	ΔΕ
Φράτσια			
Άγ. Χαράλαμπος	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν.	ΔΕ

Β' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΙΑ ΚΥΘΗΡΩΝ

Έδρα: Ποταμός Κυθήρων

ΝΑΟΣ	ΤΗΛΕΦ.	ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ	ΚΑΤΗΓ
ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ			
Άγ.Πελαγία	Άγ.Πελαγία	27360.34375	Λαγός Κωνσταντίνος ΤΕ
Άλοιζιάνικα			
Άγ. Βασίλειος	27360.33483	Γολεμάτης Ίωάν.	ΔΕ
Αυλέμων			
Άγ. Νικόλαος	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώρ.	ΥΕ
Βιαράδικα			
Είσοδ. Θεοτόκου	6977.292317	Κενή	
Καραβās			
Άγ. Χαράλαμπος	27360.33548	Διακόπουλος Παν.	ΥΕ
Καστρισιάνικα			
Άγ. Αντώνιος	27360.33682	Μαρσέλος Σεραφεΐμ	ΔΕ
Μητάτα			
Άγ. Τριάς	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώργιος	ΥΕ

Λογοθετιάνικα

Ἄγ. Μηνᾶς 27360.33548 Διακόπουλος Παν. ΥΕ

Ποταμός

Ζωοδ. Πηγῆς 27360.33339 Μαριᾶτος Πέτρος ΠΕ

Φριλιγκιάνικα

Εἰσ. Θεοτόκου 27360.33682 Μαρσέλος Σεραφεῖμ ΔΕ

ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ

Ἀντικύθηρα

Ἄγ. Μύρων 27360-38140 Λιγοψυχάκης Ἀντών. ΥΕ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

- 1) Παναγία Μυρτιδιώτισσα τηλ. 27360.31184.
- 2) Ἄγία Μόνη τηλ. 27360.33251.
- 3) Ἄγία Ἐλέσα τηλ. 27360.31083.
- 4) Παναγία Δέσποινα Καραβᾶ τηλ. 27360.33548.
- 5) Ἄγιοι Ἀνάργυροι (Ξερουλάκι) τηλ. 27360.31015.
- 6) Παναγία Ὀρφανή Μυλοποτάμου τηλ. 27360.33673.
- 7) Ἄγιος Ἰωάννης (Ἀγριολίες) τηλ.: 27360.31015.
- 8) Ἄγιος Ἰωάννης ὁ ἐν Κρημνῶ τηλ.: 27360.31184.
- 9) Γενέσιον Θεοτόκου (Κακοπέτρι) τηλ.: 6984.805577.
- 10) Ὑπαπαντή τοῦ Χριστοῦ (Κακή μέλισσα) τηλ.: 6984.805577.

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ

Ἄνδρῶα: Ὁσίου Θεοδώρου. *Ἠγούμενος*
Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασιμάτης. Ἐγγεγρ. Μοναχοί 5,
Ἐγκατ. 1. Τηλ. 27360.33.673.

Β' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Θείον Κήρυγμα: 1) Κήρυκες Θείου Λόγου· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ, καθὼς καὶ οἱ: Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασμάτης, Ἄρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτοπρ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος καὶ Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. Δημοσιεύσεις ἄρθρων εἰς τὸν τοπικόν τύπον, ὁμιλίας καὶ ἐκπομπαί εἰς τὰ Ραδιόφωνα Κυθήρων ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τῶν συνεργατῶν του.

Ἱερά Ἐξομολόγησις: Ὑπεύθυνος Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Αὕτη θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ ἑπτὰ ἐντεταλμένων Ἐφημερίων - Πνευματικῶν.

Χριστιανικὴ Ἀγωγή Νεολαίας: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ πραγματοποιεῖ ἐκκλησιασμούς καὶ τακτικὰς ἐπισκέψεις καὶ ὁμιλίας εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς νήσου. Συμπαραστάτης Ἐκπαιδευτηρίων: Ὁ Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Κατηχητικὰ Σχολεῖα 7.

Ἱηρεσία Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας: Οἱ ἐντεταλμένοι πρὸς τοῦτο Ἱερεῖς.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἱηρεσία Ἀσθενῶν: Συμπαραστάσις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Κυθήρων καὶ τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου Ποταμοῦ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σεραφεῖμ καὶ τοῦ Αἰδε-

σιμολ. π. Πέτρου Μαριάτου, Ἱατροῦ.

Κληρικολαϊκαὶ Συνελεύσεις: Ἱερατικά Συνάξεις πραγματοποιοῦνται κατὰ μῆνα καὶ κληρικολαϊκαὶ Συνελεύσεις κατ' ἔτος μέ τήν συμμετοχὴν ἑνοριτῶν καὶ πάντων τῶν διακονούντων εἰς τὰς ἑνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Σχολὴ Γονέων εἰς Πνευματικὰ Κέντρα Κεραμωτοῦ καὶ Ποταμοῦ: Μηνιαῖες συνάξεις.

Ἐκκλησιαστικόν ἐγκόλπιον Ἡμερολόγιον: Ἐκδίδεται κατ' ἔτος.

Γραπτὸν Θεῖον Κήρυγμα: Συντάσσεται καὶ ἀναγινώσκειται τὰς Κυριακάς εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς.

«Τὸ Μήνυμα τῆς Κυριακῆς»: Ἑβδομαδιαία ραδιοφωνικὴ ἐκπομπή τοῦ Σεβασμιωτάτου, μεταδιδόμενη ἀπὸ τοὺς 2 τοπικοὺς Ρ/Σ FM105,6 καὶ 107,3, τὸν Ρ/Σ τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ μέσω Internet.

Περιοδικὸν «Παναγία Μυρτιδιώτισσα»: Ἐκδίδεται περιοδικῶς δαπάναις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Παναγίας Μυρτιδιώτισσας.

Ἐκκλησιαστικαὶ Βιβλιοθήκαι: Πνευματικῶν Κέντρων Χώρας καὶ Λειβαδίου καὶ τῆς Μονῆς Μυρτιδίων.

Πνευματικὰ Κέντρα - Αἴθουσαι: 1) Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Χώρας 2) Κληροδοτήματος Μιχ. Παναγιώτου - Ποταμοῦ 3) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λειβαδίου 4) Ἑνορίας Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ Κεραμωτοῦ (Λεοντσίνειον) 5) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Μαρίνης

Δρυμῶνος 6) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀλεξανδράδων
7) Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Εἰρήνης Κατουνίου καί 8) Ἐνορίας
Ἀλοῖζιανίκων.

Κύκλοι Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς: 1. Πνευματικόν
Κέντρον Χώρας. 2. Πνευματικόν Κέντρον Λειβαδίου.
3. Γραφεῖον Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Πο-
ταμοῦ.

Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς: Εἰς Πνευματικόν
Κέντρον Ἱ.Ν. Ἁγ. Γεωργίου Λειβαδίου.

**Παραδοσιακοί χοροί - θεατρική παιδεία - κέν-
τημα - ὕφαντική τέχνη** εἰς Λεοντσίνειον Πνευματι-
κόν Κέντρον Κεραμωτοῦ. Ὑπεύθυνος· Ἐλένη Τζο-
βάρα-Χατζοπούλου, Καθηγ. Παν/μίου.

Ἐκκλησιαστική Τέχνη: Ἱστορικά Μνημεῖα: 1) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Ἀπ. Πέτρου Ἀραίων 13ου αἰῶνος. 2) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Δημητρίου Πούρκου 11ου αἰῶνος. 3) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Λειβαδίου 10ου αἰ. 4) Ἱ. Ναός
Ἁγίου Νικήτα Καλάμου 11ου αἰ. 5) Ἱ. Ναός Ἁγίου Νί-
κωνος Ποταμοῦ 14ου αἰ. 6) Πολλοί Ἱ. Ναοί τοῦ 16ου
αἰῶνος.

Ἐκκλησιαστικόν Μουσεῖον Βυζαντινῆς καί με-
ταβυζαντινῆς περιόδου εἰς Ἱερὰν Μονήν Μυρτιδίων.

Γ' ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1) Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον: Ἀντιμετωπίζει
ἐκτάκτους ἀνάγκας ἀναξιοπαθούντων ἀδελφῶν,

παρέχον σημαντικήν οικονομικήν βοήθειαν.

2) Κασιμάτειον Γηροκομείον Κυθήρων εις Ποταμόν.

3) Όμάδα Έθελοντῶν Κοινωνικῆς Φροντίδας Έρεᾶς Μητροπόλεως: Παρέχει ἠθικὴν καὶ υλικὴν στήριξιν καὶ βοήθειαν εἰς μοναχικούς, πολυτέκνους, πτωχοὺς, ἀσθενεῖς κ.λπ. Ὑπεύθυνοι τῆς ομάδας: Έρεῖς π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, π. Παναγ. Διακόπουλος, π. Πέτρος Μαριᾶτος καὶ οἱ κυρίες Σταυριανὴ Χλέντζου, Έλένη Κομνηοῦ.

Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ προεδρεύει:

- 1) Τοῦ Έρου Προσκυήματος Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσεως.
- 2) Τοῦ Έρου Προσκυήματος τῆς Ἁγ. Μόνης καὶ
- 3) Τοῦ κληροδοτήματος «ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ».

Δ' ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΠΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ: 1) Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσεως (24 Σεπτ.), 2) Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις ἀσκήσαντος (12 Μαΐου), 3) Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἐλέσης τῆς ἐν Κυθήροις ἀθλησάσης (1 Αὐγ.), 4) Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος εἰς Ἀντικύθηρα (17 Αὐγ.). 5. Ὁσίου Ἀνθίου τοῦ νέου τοῦ ἐν Κεφαλληνία (4 Σεπτ.).

Ε' ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις. Ἱερά Λειψανοθήκη εἰς Ἱεράν Μονήν Μυρτιδίων. Ἱερόν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου. Ἱερά Λείψανα Ἀγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ῥωμαίας καί Ἀγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας. Ἱερόν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ Θαυματουργοῦ. Ἱερόν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος, Πολιοῦχου τῶν Ἀντικυθήρων. Ἱερά Λείψανα Ἀγίων Μαρτύρων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου καί Μαρδαρίου.

Ἱερόν Λείψανον Ἀγ. Μύρωνος Ἀντικυθήρων.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ίερά Μητρόπολις (Χώρα)	27360-31202
Δήμος (Χώρα)	27360-31213
Έθνική Τράπεζα (Χώρα)	27360-37306
Έθνική Τράπεζα (Ποταμός)	27360-32901
Τράπεζα Πειραιώς (Χώρα)	27360-31221
Ταχυδρομείο (Χώρα)	27360-31274
Ταχυδρομείο (Ποταμός)	27360-33225
ΔΟΥ (Χώρα)	27360-31295
Ειρηνοδικείο (Χώρα)	27360-31650
Άστυνομικό Τμήμα (Χώρα)	27360-31206
Άστυνομικός Σταθμός (Ποταμός)	27360-33222
Λιμεναρχείο (Άγία Πελαγία)	27360-33280
Λιμεναρχείο (Καψάλι)	27360-31222
Τελωνείο (Καψάλι)	27360-31262
ΔΕΗ (Χώρας)	27360-31207
ΟΤΕ (Ποταμός)	27360-33299
Άρχαιολογικό Μουσείο (Χώρα)	27360-31739
Συλλογή Βυζνών Τοιχογραφιών Κάτω Λειβάδι	27360-31731
Άρχ. Ύπηρ. Βυζ. Άρχαιοτήτων Λειβάδι	27360-31195
Ίστορικό Άρχεϊον Κάστρου Χώρας	27360-37046
Ί. Μονή Όσιου Θεοδώρου	27360-33673
Ί. Μονή Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσσης	27360-31184
Ί. Μονή Άγίας Μόνης	27360-33251
Ί. Μονή Άγίας Έλέσης	27360-31083
Γυμνάσιο (Χώρα)	27360-31148
Λύκειο (Χώρα)	27360-31314
Δημοτικό Σχολείο (Χώρα)	27360-31229
Νοσοκομείο (Ποταμός)	27360-33325
Γηροκομείο (Ποταμός)	27360-33301,33303-4
Όλυμπιακή Αεροπορία (Ποταμός)	27360-33362
Άεροδρόμιο	27360-33297

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ**

Χώρα - Κυθήρων 80100
ΤΗΛ.: 27360-31281 και 31202
Fax: 27360-31202

Ίστοσελίδα: www.imkythiron.gr
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr

Έπιμέλεια έκδοσεως: ΔΟΜΗ Ο.Ε.

Έξώφυλλο:

Ίερά Μονή Όσιου Θεοδώρου Κυθήρων

Όπισθόφυλλο:

Κωδωνοστάσιο Άγίου Μηνᾶ Λογοθετιανίκων